

آزمون‌های سراسری گاج

گزینه درس در انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۳۹۸-۹۹

دفترچه شماره ۳

آزمون جامع (۱)

جمعه ۲۷ مهر ۹۹

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
۲۴۰ دقیقه	۲۸۰ تعداد سوالاتی که باید پاسخ دهید:

عنوانی مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال	مدت پاسخگویی
				تا
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۲۰ دقیقه
۵	ریاضی و آمار	۲۰	۱۰۱	۲۵ دقیقه
۶	اقتصاد	۱۵	۱۲۱	۱۰ دقیقه
۷	علوم و فنون ادبی	۳۰	۱۳۶	۳۰ دقیقه
۸	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	۱۶۶	۲۰ دقیقه
۹	تاریخ	۱۵	۱۸۶	۲۰ دقیقه ۲۵
۱۰	جغرافیا	۱۵	۲۰۱	۲۱۵ دقیقه
۱۱	جامعه‌شناسی	۲۰	۲۱۶	۱۵ دقیقه
۱۲	فلسفه و منطق	۲۵	۲۳۶	۲۵ دقیقه
۱۳	روان‌شناسی	۲۰	۲۶۱	۱۵ دقیقه

آزمون‌های سراسری گاج

ویراستاران علمی	طراحان	دروس
اسمعیل محمدزاده مسیح گرجی - مریم نوری‌نیا	امیرنجات شجاعی - مهدی نظری	فارسی
حسام حاج مؤمن - علیرضا شفیعی شاهر مرادیان - پریسا فیلر سید مهدی میرفتحی	روح‌الله اصغری	زبان عربی
بهاره سلیمی	مرتضی محسنی کبیر محمد آفاسالح	دین و زندگی
مریم پارسانیان	امید یعقوبی‌فرد	زبان انگلیسی
مریم ولی عابدینی - ندا فرهنخی مینا نظری	محمد یگانه	ریاضیات
میلاد اکبری - مریم پارسانیان فاطمه ساریخانی - علی‌علی‌پور	میترا چیتی‌ساز	اقتصاد
سیده مریم میرقاسمی - فاطمه ساریخانی مریم پارسانیان - علی‌علی‌پور	محمد‌اسماعیل سلمان‌بور	تاریخ
محمد‌اسماعیل سلمان‌پور مریم پارسانیان - سیده مریم میرقاسمی فاطمه ساریخانی	محسن مصلایی	جغرافیا
مریم پارسانیان - رقیه بژند سیده مریم میرقاسمی - علی‌علی‌پور	مینا تاجیک	جامعه‌شناسی
مریم پارسانیان - عmad صفرنژاد	سید حسام‌الدین جلالی طهرانی	فلسفه و منطق
مریم پارسانیان - سیده مریم میرقاسمی فاطمه ساریخانی	نگار کاغذگران	روان‌شناسی

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

ویراستاران فنی: بهاره سلیمی - سانا فلاحی - مروارید شاهحسینی - مریم پارسانیان - پریسا فیلر

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

طراح شکل: فاطمه مینا سرست

حروفنگاران: پگاه روزبهانی - زهرا نظری‌زاد - سارا محمودنسب - الناز دارانی - مهناز کاظمی - اکرم قدمنی

امور چاپ: علی مزرعی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نشش بازارچه کتاب

اطلاع رسانی: ۰۲۱-۴۶۴۰۷۳۸

نشانی اینترنتی: www.gaj.ir

جناس تام (بیت «ب»): شیرین (مشوقهٔ خسرو)، شیرین (الذت‌بخش)
تضاد (بیت «الف»): هستی ≠ نیستی
استعاره (بیت «د»): جان‌بخشی به گل
۱۴ برسی آرایه‌ها در گزینه (۲):

ایهام تناسب: هزار (اکل): ۱ - عدد ۱۰۰۰ (معنی درست) ۲ - بلبل (معنی نادرست، متناسب با بلبل و غنچه)

کنایه: پرده برانداختن کنایه از آشکار کردن (در اینجا شکفتن)
استعاره مکنیه: این که بلبل، مست باشد، فغان کند و غنچه پرده از رخ براندازد.

جناس ناقص: است، مست

۱۵ آرایه‌های بیت: جناس: کاه، کوه
تشبیه: خرمون وجود، کوه غم
تضاد: کاه ≠ کوه

اغراق: بزرگ‌نمایی در میزان غم و اندوه و میزان باقی‌مانده از وجود

۱۶ برسی آرایه‌ها در سایر بیت‌ها:

د) استعاره: سیلاب استعاره از عمر / دیوار استعاره از جسم خاکی

ه) تلمیح: اشاره به داستان عشق فرهاد کوهکن نسبت به شیرین
و) تشبیه: زنگ افسوس (اضافهٔ تشبیه‌ی)

ح) حس‌آمیزی: عیش شیرین / چشم شور (علاوه بر مفهوم کنایه، به تعبیری
حس‌آمیزی دارد).

۱۷ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): تواضع موجب رسیدن به مقصد است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) طلب ترجم از مشوق

(۲) ضرورت حفظ عزت نفس از سوی نیازمندان / زینتگی تواضع از سوی بخشندگان و عزتمندی از سوی فقرا

(۳) ارزشمندی فروتنی از سوی قدرتمندان

۱۸ مفهوم گزینه (۳): ستایش خوداتکایی

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها: هجرت به فضای گستردگر موجب پیشرفت است.

۱۹ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): توصیه به بخشندگی و نیکوکاری

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) نکوهش طمع

(۲) دعا ضامن روزی است، نه طلب و کسب.

(۳) تضمین شده بودن روزی / توکل به خداوند روزی رسان

۲۰ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): خودحسابی و آخرت‌اندیشی

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) ناخرسنگی انسان بلندنظر، در محدودیت‌ها

(۲) ترجیح مرگ شرافتمانه بر زندگی دنیوی

(۴) کارساز بودن دعا

۲۱ مفهوم گزینه (۳): توصیف نامیدی

مفهوم مشترک قطعه شعر سؤال و سایر گزینه‌ها: نکوهش نامیدی و توصیه به امیدواری

فارسی

۱ معنی درست واژه‌ها: الف) هنگامه: غوغاء، داد و فریاد، شلوغی /

ج) یله: رها، آزاد (یله دادن: تکیه دادن)

۲ الف) رخصت: در بیت «بار» در معنی «ثمر و مرتبه» به کار

رفته است.

ب) اسب: در بیت «باره» در معنی «دز» به کار رفته است.

ج) توشه: در بیت «برگ» در معنی «اندام گیاه» به کار رفته است.

د) پرچم: در بیت «علم» در معنی «دانش» به کار رفته نه «علم».

ه) مسیر: «مدار» در هر دو مصراج فعل است.

و) ناباور: در این بیت واژه «منکر (زشت)» به کار رفته نه «منکر».

۳ معنی درست سایر واژه‌ها:

(۱) اجانب: جمع اجنبی، بیگانگان

(۳) چهار نعل: نوعی دوپین اسب، به سرعت؛ شتابان

(۴) مذومه: ناپسند، نکوهش شده

۴ املای درست واژه‌ها: الف) مدهوش / ب) غالب / ج) بحر /

د) غصه / ه) اصرار / و) ورطه

۵ املای درست واژه: خاست (خاستن: بلندشدن / خواستن: طلب کردن)

۶ املای درست واژه‌ها: غرض / حمیت / نمی‌گذارم

۷ میرزا سلیمان / نقش: مفعول شانهن هسته

۸ برسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کار صواب

(۲) مظلوم دست‌بسته مغلوب

(۴) گل مستور

۹ ای رهرو [با تو سخن می‌گوییم]

فعل مذف شده به قرینه معنوی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ای طمع [با تو سخن می‌گوییم] / شرمی [بدار].

(۲) خوش [است] آن زمان / خوش [است] آن نفس.

(۴) خسرو [با تو سخن می‌گوییم] / صد شکر [می‌کنم / باید کرد]

۱۰ الف) مقدم / ج) عطار، گویا / د) دور (به تعبیری)، بهتر، مهجور

(به تعبیری)، بهتر / و) فسانه

۱۱ در صحرا پر چاه وطن، [تو] فهمیده نه پا را

۱۲ تمهدیات: اثری منشور از عین القضاط همدانی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فی حقیقت العشق: اثری منشور از شهاب‌الدین سهروردی

(۲) مثل درخت، در شب باران: اثری منظوم از م. سرشک

(۳) فیه‌مافیه: اثری منشور از مولوی

۱۳ تشبیه (بیت «ج»): دل به شمع

کنایه (بیت «ه»): انگشت خاییدن: کنایه از حسرت خوردن / چشم بر هم

نهادن: کنایه از تماشا نکردن / چیدن گل: کنایه از برخوردار شدن از مشوق

٢٨ ترجمه کلمات مهم: إنَّ همانا، قطعاً (می تواند در ترجمه لحاظ نشود). / النَّاسُ: مردم / فِي الْخَلْقِ: در آفرینش، در خلقت / سَوَاءٌ: یکسان هستند / لَمْ يُخْلُقْ: آفریده نشده است / أَخْدَهُمْ: یکی از آنها / مِنَ الْذَّهَبِ: از طلا / وَ الْأَخْرَ: و دیگری / مِنَ الْفَضْيَةِ: از نقره اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

- (۱) ضمیر «شان» اضافی است، «زیرا» معادلی ندارد و «و» هم ترجمه نشده است، ضمیر «هم» در «أَخْدَهُمْ» ترجمه نشده است.
- (۳) «فی» ترجمه نشده است، «یکسان» نباید به صورت صفت ترجمه شود.
- (۴) «أَخْدَهُمْ» و «الآخر» درست ترجمه نشده است.
- (۴) ضمیر «شان» اضافی است.

٢٩ ترجمه کلمات مهم: كَبِرْتُ خِيَانَةً: خیانت بزرگی است / أَنْ تَحْدَثَ أَخَاكَ حَدِيثًا: به برادرت سخنی را بگویی / هُوَ لَكَ مُصَدِّقٌ: او به تو باور دارد / وَ: در حالی که (واو حالیه است). / أَنْتَ لَهُ كَادِبٌ: تو به او دروغ می‌گویی اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «آن: که» نه «اگر»، «واو» حالیه اشتباه ترجمه شده است.
- (۳) «بس» معادلی ندارد، «أنْ» اشتباه ترجمه شده است، «لَكَ» ترجمه نشده است، «اماً» نادرست است.
- (۴) «بزرگترین» نادرست است، «لَكَ» ترجمه نشده است، «باور کرده است» و «دروغ گفته‌ای» اشتباه است.

٣٠ ترجمه کلمات مهم: كُنْتُ قَرَأْتُ: خوانده بودم / فِي كِتَابٍ: در کتابی / أَنْ: که / أَحَدُ أَشْهُرِ الْكُتُبِ: یکی از مشهورترین نویسنگان / لَمْ يَذْهَبْ: نرفته بود، نرفت / إِلَى المَدْرَسَةِ: به مدرسه / فِي حَيَاةِ: در زندگی اش / أَبْدَأَ: هرگز اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «کان + فعل ماضی» معادل ماضی بعيد است، «أَحد» ترجمه نشده است.
- (۲) «كُنْتُ قَرَأْتُ» باید ماضی بعيد ترجمه شود نه ماضی استمراری، «أشهر» اسم تفضیل است، «ـه» در «حياته» ترجمه نشده است.
- (۴) «تمام» معادلی ندارد، «لَمْ يَذْهَبْ» یا باید ماضی منفی ساده ترجمه شود یا ماضی بعيد؛ در هر صورت ماضی استمراری نادرست است.

٢١ قام نوبل بـ: نوبل اقدام کرد به / إِنْشَاءِ: ساخت / عَشَراتِ المصانع: دهها کارخانه / و هو يَأْمُلُ: در حالی که امید داشت / أَنْ لَا يَسْتَخْدِمَ الدينمیت لـا في المجالات السلمیة: که دینامیت مورد استفاده قرار نگیرد مگر در زمینه‌های صلح‌آمیز = که دینامیت فقط در زمینه‌های صلح‌آمیز مورد استفاده قرار نگیرد.

اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «عشرات» جمع «عشرة» است و باید به صورت «دها» ترجمه شود نه «ده»، «قام بـ» ترجمه نشده است، «قرار دهنده» فعل معلوم است، اما «لا يَسْتَخْدِمَ» فعل مجھول است.
- (۲) «يأمل» باید «امید داشت» ترجمه شود.
- (۳) دقت کنید: «فقط» باید قبل از ترجمه «في المجالات» بیاید؛ چون این ترکیب حصر دارد و نباید قبل از ترجمه «يأمل» بیاید.
- (۴) «عشرات» جمع مؤنث سالم «عشرة» است، «قام بـ» ترجمه نشده است، «واو» حالیه اشتباه ترجمه شده است.

٢٢ مفهوم گزینه (۲): ارزشمندی اصل و نسب

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: خوداتکایی و نکوهش بالیدن بی جا به اصل و نسب

٢٣ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): توصیه به شکر نعمت / شکر موجب افزونی نعمت است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) فراگیری شکر خداوند

(۲) ناممکن بودن شکر خداوند

(۳) خوش‌قلبی شاعر و نکوهش مردم‌آزاری

٢٤ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): نفی وجود مادی لازمه وصال است. / فقر و فنای عاشقانه

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) آرزوی وصال

(۲) پایداری موجب کامیابی است.

(۴) دادخواهی و ابراز درد و اندوه، مایه آرامش است.

٢٥ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): نکوهش و استیگی به پدیده‌ای ناچیز، با وجود پدیده‌ای ارزشمندتر

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) توصیف موضع بینش

(۲) اثرباری نگاه مغشوق

(۴) توجه به هشیاری در شرایط مطلوب

زبان عربی (عمومی)

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه یا تعریف یا مفهوم مشخص کن (۳۵-۲۶):

٢٦ ترجمه کلمات مهم: شهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي: ماه رمضان که / أَنْزَلَ: نازل شده است / فِيهِ: در آن / الْقُرْآنُ: قرآن اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

(۱) «رمضان» معرفه است نه نکره، «آن» در ابتدای جمله معادلی ندارد.

(۲) «ماهی است» معادلی ندارد، «أَنْزَل» فعل ماضی مجھول است نه مضارع؛ «يَنْزَلُ» نازل می‌گردد

(۴) «أَنْزَلَ» ماضی، صیغه للغائب است نه مضارع در صیغه للمتكلم وحده؛ «أَنْزَلُ» نازل می‌کنم

٢٧ ترجمه کلمات مهم: إنْ: اگر، چنان‌چه / تَنَوَّلَ عَلَى اللَّهِ: بر خداوند توکل کنیم / قَسْتُضِيْحُ: خواهد شد / أَصْبَغَ الْقَشَائِلِ: دشوارترین مشکلات / سهلهً لنا: آسان برای ما اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

(۱) دقت کنید فعل را نباید به صورت «اسم» ترجمه کنیم. «توکل مان ... باشد» معادل عبارت دیگری است، «أَنَا: برای ما» نه «بر ما»؛ «عَلَيْنا: بر ما»

(۲) «تکیه داشته باشیم» ترجمه دقیقی از «تَنَوَّلُ» نیست، «بر ما» نادرست است، «سَتَضْبِحُ» باید مستقبل ترجمه شود.

(۴) دقت کنید «هر زمان» ترجمه نادرستی از «إنْ» شرطی است، «أَصْبَعُ» اسم تفضیل است و باید با «ترین» ترجمه شود، «سهله» اسم تفضیل نیست، فعل «فَسَتَضْبِحُ» باید به صورت آینده ترجمه شود.

۲) پچه دلفین برای چندین ماه به مادر خود نیاز دارد [به خاطر شیر دادن]
[مادر]

۳) دلفین حداقل دو بار در ساعت به بالا می‌آید [درست است؛ چون نهایتاً هر
۳۰ دقیقه باید به روی سطح آب بیاید].

۴) دلفین روی سطح آب نمی‌ماند مگر کمتر از سی دقیقه [اصلًا چنین چیزی
را در متنه نمی‌بینیم].

۱ ۲۸ دلفین‌ها گاه به گاه به سطح می‌آیند زیرا آن‌ها

۱) به اکسیژن موجود در هوا نیازمند هستند.

۲) دوست دارند با دیگران در آب بازی کنند.

۳) می‌خواهند که ماهیان موجود در سطح آب را صید کنند.

۴) تا از پرتوهای گرم خورشید استفاده کنند!

۴ ۳۹ دلفین‌ها از نظر و شبیه به انسان هستند.

بررسی گزینه‌ها:

۱) نوع غذا / بازی کردن ← طبیعتاً از نظر نوع غذا با انسان شباهت ندارند.

۲) نیاز به خواب / فرو رفتن در آب ← انسان و دلفین از نظر فرو رفتن در آب
شباهت ندارند.

۳) هوش / مکان زندگی ← در هیچ‌کدام شباهتی بین این دو نیست.

۴) شیر دادن / عمل تنفس ← درست است؛ هر دو پستاندار هستند و شیر
می‌دهند. هم‌چنین تنفس می‌کنند.

■ گزینه درست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۰ – ۴۲):

۱ ۴۰ بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) مزید ثالثی (من باب «إفعال») ← «عَدَ» و «يَعْدُ» ثالثی مجرد است. / مع
فاعل ← چون مجهول است، فاعل ندارد.

۳) معلوم ← مجهول / مع فاعله ← چون مجهول است، فاعل آن محذف
است.

۴) مزید ثالثی (مصدره: إعداد) ← مجرد ثالثی

۲ ۴۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مجرد ثالثی ← مزید ثالثی / مجهول ← معلوم / فاعله محذف ← فاعله
معلوم

۳) للمخاطبة ← للغائية

۴) مجهول ← معلوم

۳ ۴۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) جمع تکییر ← «أَذْيَى» مجرد است.

۲) اسم تفضیل للمؤنث ← اسم تفضیل للمذکور (چون بر وزن «أَفْقَل» است).

۴) مفرد مؤنث ← مفرد مذکور / مضار و مجرور ← مجرور بحرف الجر (دقّت
کنید، مضار نقش محسوب نمی‌شود).

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۴۳ – ۵۰):

۱ ۴۳ «المؤسسة» به صورت اسم فاعل (تأسیس‌کننده) در این جا
معنی نمی‌دهد. حرکت درست و اواه «مُؤسسة» است.

۲ ۴۴ «أَسْلَمُوا»: اسلام آوردن «نَهَّا» در امان ماندن»

ترجمه عبارت: زمانی که قوم عدالت پیغمبر را دیدند، همگی اسلام آورند!
ترجمه سایر گزینه‌ها:

۱) چهار نفر از سربازان ما در جنگ اسیر شدند!

۳) دادگاه تصمیم گرفت متهمن را آزاد کندا

۴) استاد با درخواست ما موافقت نکرد، لذا نامیدانه بازگشتم!

۴ ۲۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «الدلفين» مفرد است.

۲) «يَعْدُ» به شمار می‌آید» در عبارت نداریم.

۳) «يُبَشِّدُ» ماضع است.

۴ ۲۳ در این گزینه دو اشتباه دیده می‌شود؛ اولاً حرف «و» دوم
ترجمه نشده است. ثانیاً ضمیر «هَا» به «يَد» که مؤنث است بر می‌گردد و باید

آن «ترجمه شود نه «او».

ترجمه: و دستش را گرفتم و آن را بوسیدم.

۱ ۲۴ «شش دانش آموز: سَتَ طالباتِ يا سَتَ طَلَابِ»

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۲ و ۳) محدود اعداد سه تا ده همیشه جمع است و مجرور.

۴) «امتحان» معرفه است، ضمناً «سومین» عدد ترتیبی است؛ للمرة الثالثة.

۲ ۲۵ ترجمه عبارت سؤال: «ادب آدمی بهتر از طلا [و شروت]»
اوست.

مفهوم: پیام این عبارت این است که مال به خودی خود ارزشمند نیست، بلکه

مهنم ادب و هنر و علم است. گزینه (۲) هم همین پیام را دارد.

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس مناسب با آن به سوالات پاسخ بده
(۴۶ – ۴۲):

دلفين‌ها از حیوانات پستاندار به شمار می‌آیند که می‌زایند و به
بچه‌های خود در آب‌ها شیر می‌دهند و از ماهیان تغذیه می‌کنند. چهل
نوع از دلفین‌ها وجود دارند که در همه دریاها یافت می‌شوند، مخصوصاً
دریاهای کم‌عمق‌تر و دارای آب‌های گرم!

روی سرهای دلفین‌ها یک سوراخ وجود دارد که آن را برای تنفس به کار
می‌گیرند، زیرا آن‌ها نمی‌توانند بیش از سی دقیقه در آب باشند آن‌ها به
شكلی عجیب می‌خوابند به‌گونه‌ای که نصف مغز آن‌ها بیدار است و یکی
از چشم‌هایشان باز است تا بتوانند به سطح بالا بیانند و با حیوانات
درنده مواجه شوند!

مطالعات علمی نشان داده‌اند که دلفین‌ها بعد از انسان و میمون از
باهوش‌ترین حیوانات هستند. و آن‌ها در اجتماعاتی که گاهی به صد عضو
می‌رسد، زندگی می‌کنند و آن‌ها با هم بازی می‌کنند و سوت می‌زنند و به
حمایت یکدیگر می‌پردازند به ویژه زمانی که با خطر مواجه می‌شوند!

۴ ۳۶ گزینه درست را مشخص کن:

۱) دلفینی در آب‌های سرد وجود ندارد [نادرست است؛ چون در متن گفته در
تمامی دریاهای مخصوصاً در دریاهای با آب‌های گرم بنابراین در آب‌های سرد
هم هستند ولی در تعداد کم‌تر].

۲) دو چشم دلفین در طول شب باز است [نادرست است؛ چون در متن دقیقاً
اشارة شده است: إحدى عينيها مفتوحة].

۳) دلفین‌ها نمی‌توانند در اعماق اقیانوس فرو روند! [چنین چیزی را متن
نگفته است].

۴) تنفس برای دلفین‌ها بر عکس انسان، هنگام خواب کاری ارادی است! [کاملاً
درست است؛ چون در متن اشاره شده است که دلفین‌ها نصف مغزشان بیدار
است و با آگاهی، برای تنفس وارد سطح آب می‌شوند].

۴ ۳۷ گزینه نادرست را مشخص کن:

۱) دلفین‌ها باهوش‌ترین موجودات دریایی هستند! [درست است؛ چون بعد از
انسان و میمون که در خشکی زندگی می‌کنند، قرار دارند].

۵۲ در دوره امام جواد (ع)، امام هادی (ع) و امام حسن عسکری (ع) فعالیت وکلا و نمایندگان امامان اوج گرفت. کار این وکلا، ارتباط پیوسته با شیعیان و تعیین وظایف آنان بود. ارتباط از طریق وکیل، زمینه را برای غیبت امام عصر (ع) نیز آماده می‌کرد.

۵۳ قرآن کریم در سوره رعد علت نفی پذیرش ولایت غیرخداند را عدم اختیار سود و زیان خوبیش می‌داند «لَا يَمْلِكُونْ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْقًا وَ لَا ضَرًّا» و یکتای مقندر بودن خداوند نشانگر این است که او غالب است و جایی برای غیر نمی‌گذارد که خودنمایی کند که این همان معنای واژه «قہار» برای خداوند است.

۵۴ انسان مؤمن لحظه‌لحظه گفتار و کردارش را در معرض آزمایش الهی می‌داند و سعی می‌کند نوع و سبک زندگی خود را به گونه‌ای قرار دهد که در آزمایش الهی سربلند بیرون آید، همان‌طور که در خاطره «شهید ابراهیم هادی» می‌خوانیم.

۵۵ اگر کسی دل به هوای نفس (بیت درون) سپرده و او را معبد خود قرار دهد و او امرش را به فرمان‌های خداوند ترجیح دهد یا در پی کسب رضایت قدرت‌های مادی و طاغوت‌ها (بیت‌های بیرون) برآید، چنین شخصی گرفتار شرک عملی شده است. همان‌طور که قرآن می‌فرماید: «أَرَيْتَ مَنِ الْأَخْذَ إِلَهٌ هُوَ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا؟ آیا دیدی آن کسی را که هوای نفس خود را معبد خود گرفت آیا تو می‌توانی ضامن او باشی [و به دفاع از او برخیزی؟]؟» تسلیم شدن در برابر امیال نفسانی و فرمان‌پذیری از طاغوت باعث می‌شود شخص درونی نازارم و شخصیتی ناپایدار داشته باشد.

۵۶ با توجه به آیه شریفة «قَدْ أَفَلَحَ مَنْ زَكَاهَا» رمز و راز سعادت و فلاح انسان ترکیه نفس بیان شده است، ترکیه نفس زمانی اتفاق می‌افتد که نفس انسان از آلوگی‌ها پاک شود، این کار با توبه از گناهان آغاز می‌شود همان‌طور که در حدیث نبوی می‌خوانیم «أَتَأْتَيْتَ مِنَ الْذَنْبِ كُفْنَ لا ذَنْبَ لَهُ؛ كَسِيَ كَهْ از گناه توبه کرده مانند کسی است که هیچ گناهی نکرده است» اما برای تداوم پاک ماندن در جان و دل انسان می‌بایست علاوه بر توبه به سایر دستوراتی که خداوند فرمان داده است عمل نمود «أَسْئَنْ بُنْيَاهَ وَ عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَ رِضْوَانِ ...»

۵۷ وقتی شیطان در قیامت می‌گوید: «خدا به شما وعده راست داد و من به شما وعده دروغ دادم، اما من بر شما تسلطی نداشتمن، من فقط شما را فراخواندم و شما نیز مرا پذیرفتید. مرا ملامت نکنید، خود را ملامت کنید» نشانگر اختیار انسان است یعنی عامل اصلی گناه خود انسان است و وقتی ناله حسرت دوزخیان بلند می‌شود، می‌گویند: «ای کاش خدا را فرمان می‌بردیم، پیامبر او را اطاعت می‌کردیم، ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست خود انتخاب نمی‌کردیم، او ما از یاد خدا بازداشت، دریغ بر ما به خاطر آن کوتاهی‌هایی که در دنیا کردیم.»

۵۸ قرآن در آیه ۹۷ سوره نساء می‌فرماید: «فَرَسْتَكَانْ بِهِ كَسَانِيَ كَهْ روح آنان را دریافت می‌کنند در حالی که به خود ظلم کرداند، می‌گویند: شما در [در دنیا] چگونه بودید؟ گفتنند: ما در سرزمین خود تحت فشار و مستضعف بودیم. فرستگان گفتنند: مگر زمین خدا وسیع نبود که مهاجرت کنید.»

۵۹ باید دقت کنیم عبارت «فقط برای خدا» مؤید اخلاص در بندگی است و واژه «پروردگار» مؤید تدبیر در رویت الهی است لذا معلوم است اخلاص در بندگی خداوند و علیت یگانگی در تدبیر و رویت الهی نتیجه می‌شود (توحید در رویت).

۶۰ «ازدادت» و «کثیرت» هر دو به معنای «زیاد شدن» هستند و مترادفند.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) خداوند اجر کسی را که کاری را نیکو انجام داده و به او حقیقتاً ایمان آورده است، تباہ نخواهد ساخت!

(۲) نباید درختان قطع شوند و جنگل‌ها به مناطق مسکونی تبدیل شوندا

(۳) پس از اختیار دینامیت، جنگ‌ها و ایزارهای گشتار زیاد گشتنا

(۴) همه رؤسای معدن‌ها و شرکت‌های ساختمنی به خرید این ماده روی آورندنا

۶۱ «الثلاثین» عدد ترتیبی است.

ترجمه: جزء سی ام از قرآن کریم را خواندم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «الثلاث» عدد اصلی است.

(۳) «اثنين» عدد اصلی است.

(۴) «عشرون» عدد اصلی است.

۶۲ می‌دانیم که خبر می‌تواند به صورت «حرف جز + مجرور به حرف جز» باشد. در گزینه (۲)، «كَشْجَر» جاز و مجرور و خبر است. در سایر گزینه‌ها به ترتیب خبر از نوع یک اسم است: «غَيْرُ»، «صَعْبٌ» و «سَاجِدٌ».

۶۳ در زبان عربی یک لام حرف جز داریم که به صورت «لـ» یا «لـ» خوانده می‌شود و به طور کلی معنای «برای» دارد. و یک لام تأکید داریم که حرف جز نیست و همیشه مفتوح است: «لـ: قطعاً» در اینجا «لـبرة»، لام تأکید است و حرف جز نیست.

۶۴ باید دنیال فعل مجھول بگردیم که فاعلش معلوم نیست. در این گزینه، «يَصِدَّرُ» صادر می‌شود» فعل مجھول است و فاعل آن معلوم نیست.

ترجمه: نفت و گاز از کشور ما به کشورهای مختلفی صادر می‌شودا

بررسی و ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) «تَحَذَّرُ» فعل معلوم است و «الموطن» مفعولش است.

ترجمه: تبلوهایی وجود دارد که به شهروند از نزدیک شدن به اینجا هشدار می‌دهدنا

(۳) «يَعْلَجُ» فعل معلوم است و «الأمراض» مفعولش است.

ترجمه: برخی از روستاییان بیماری‌های پوستی را با نفت درمان می‌کنند

(۴) «يَعْلَقُ» فعل معلوم است و «أَنَابِيبٍ» مفعولش است.

ترجمه: کارگران لوله‌های نفت را با این شیرها می‌بنندنا

۶۵ در پاسخ به این‌گونه تست‌ها اولاً باید اسلوب حصر را پیدا کنیم. گزینه (۳) اصلاً حصر نیست و استثناء است. در قدم بعدی باید نقش واژه بعد از «إِلَّا» را با توجه به جمله قبل پیدا کنیم. در گزینه (۱)، «مَنْ» فاعل برای «أَفَلَحَ» است و بنای‌ای در این عبارت، فاعل محصور است. در گزینه (۲)، «لَهُو» خبر است و در گزینه (۴)، «القليل» مفعول است.

دین و زندگی

۶۶ انسانی که ایمان ضعیفی دارد، اگر ایمان خود را تقویت نکند و به گناه آلوده شود «أَسَأَوْا السَّوْأَيْ»، به تدریج به گناه عادت می‌کند و به جایی می‌رسد که همه حقایق حتی خدا را انکار می‌کند. «أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ» اگر انسان هنگامی که اولین گناه را مرتكب می‌شود، شخصیت آلوده و حشتناک فردای خود را ببیند، به شدت از آن بیزاری می‌جوید و دوری می‌کند.

۶۷ بعد غیرجسمانی یا همان بعد طالب کمالات نامحدود (روح) توانایی درک واقعیات و تفکر و اندیشه به ما می‌بخشد و قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد نیز بر پایه پذیرش همین «من» ثابت بنا شده است.

۱ ۶۹ مطابق با آیه شریفه «قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ وَثُمَّ هَدَى» خالقیت و آفریدگاری خداوند مقدم بر هدایت اوست و عام و همگانی بودن هدایت خداوند از این مطلب برداشت می‌شود.

۱ ۷۰ مطابق با آیه شریفه «قُولُوا آمَّنَّا بِاللَّهِ وَ مَا أَنْزَلَ إِلَيْنَا ... لَا تُفْرِقُ بَيْنَ أَخِدِّ مِنْهُمْ وَ تَحْنَ لَهُ مُسْلِمُونَ» لازمه فرق نگذاشت میان پیامبران الهی اقرار به ایمان به تعالیم آنان است در این میان ممکن است پیروان پیامبران گذشته از آمدن پیامبر جدید آگاه نشوند، چنین افرادی نزد خداوند عذر دارند و اگر مطابق دین خود عمل کرده باشند، پاداش خود را می‌گیرند.

۱ ۷۱ قرآن کریم منشأ (خاستگاه) اصلی اختلافات و چندینی را از ناحیه آن دسته رهیلان دینی می‌داند که به خاطر حفظ منافع دنیوی (ثروت و قدرت)، پیامبر جدید را انکار می‌کرند و منشأ اصلی اختلافات در ادیان الهی می‌شند.

۱ ۷۲ مختار بودن انسان به اراده الهی است یعنی به قضاي الهی (مقضی به قضاي الهی) و نتیجه آن این است انسان به اختیار خود اعمالی انجام می‌دهد که در قیامت آن را پیش فرستاده است و این موضوع در آیه شریفه «ذَلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَ أَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ؛ إِنْ [عَوْبَتْ] بِهِ خَاطِرٌ كَرَادَرٌ بِيَشِ شَمَاسَتْ [وَ نَيْزَ بِهِ خَاطِرٌ آنَّ اسْتَكَهْ] خَادِونَ هَرَگَزْ بِهِ بَنَدَگَانَ سَمَنَّیَ كَنَدَ»

۱ ۷۳ توبه، پاک شدن از آلودگی‌ها و گناهان است و توبه گناهان را از قلب‌ها خارج می‌کند و آن را شست و شو می‌دهد، به همین جهت این عمل را «پیرایش» یا «تخلیه» نیز می‌گویند و در این باره امام علی (ع) می‌فرماید: «الْأَشْوَةُ تَعْلَمُ الشَّلُوبَ وَ تَغْلِيلُ الذُّنُوبِ؛ توبَهُ دَلْ حَارَ رَأَكَ مَنْ كَنَدَ وَعَنَاهَانَ رَأَ مَشَوِيدَ»، دقت شود گزینه (۳) و (۴) از سخنان پیامبر اکرم (ص) است و در آیه ۳۵ سوره زمر می‌خوانیم: «... لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ... از رحمت الهی نامید نباشد... چراکه او آمرزندۀ مهریان است».

۱ ۷۴ هدف مکمل (کامل‌کننده) همان رشد و پرورش فرزندان است زیرا نهاد خانواده با ازدواج زن و مرد به وجود می‌آید و با آمدن فرزندان کامل می‌شود و این موضوع و هدف در آیه شریفه: «وَ اللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ تَبَيْنَ وَ حَدَّدَهُ وَ ... مُورَدْ توجه قرار گرفته است و کدام افتخار بالآخر از آن که خداوند تربیت و پرورش چند تن از بندگان خود را به پدر و مادر سپرده است و لذا احترام و اطاعت از والدین را هم‌ردیف اطاعت و عبودیت خود قرار داده است.

۱ ۷۵ اگر نماز را کوچک نشماریم و نسبت به آن‌چه در نماز می‌گوییم و انجام می‌دهیم درک صحیح داشته باشیم، نه تنها از گناهان که حتی از برخی مکروهات هم به تدریخ دور خواهیم شد و در آیه ۴۵ سوره عنکبوت می‌خوانیم: «أَقِيمُ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهِيَ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ وَ لَذِكْرِ اللَّهِ أَكْبَرُ وَ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ»؛ و نماز را بريا دار، که نماز از کار زشت و ناپسند باز می‌دارد و قطعاً یاد خدا بالاتر است و خدا می‌کنید (علم الهی).

زبان انگلیسی

۱ ۷۶ هیچ تردیدی وجود ندارد که کامپیوترها در چند دهه اخیر بیشتر کارها را بسیار کارآمدتر ساخته‌اند.

توضیح: برای اشاره به فعلی که از گذشته تاکنون به صورت پیوسته یا متناوب در حال انجام بوده است، از زمان حال کامل (.) / has + p.p. استفاده می‌شود.

۱ ۶۱ اندک افرادی وجود دارند که به نیاز طبیعی مقبوليست، پاسخ‌های درستی نمی‌دهند و با پوشیدن لباس‌های نامناسب یا به کار بردن کلام زشت و ناپسند یا با گذاشتن سیگاری بر لب، می‌خواهند وجود خود را برای دیگران اثبات کنند. این قبیل اعمال نشانه ضعف روحی و ناتوانی در اثبات خود از راه درست و سازنده است.

۱ ۶۲ پیامبر اکرم (ص) در برابر کسانی که کنارشان می‌نشستند، این عکس‌عمل‌ها را نشان می‌داد: اگر درباره آخرت حرف می‌زند با آنان همراهی می‌کرد، اگر درباره خوردن و آشامیدن و سایر امور روزمره سخن می‌گفتند، برای اظهار مهربانی با آنان هم‌سخن می‌شد، گاهی در حضور پیامبر، شعر می‌خوانند، یا از گذشته خود می‌گفتند: در همه این موارد، آنان را منع نمی‌کرد مگر این‌که کار حرامی مانند غیبت کردن از آنان سر می‌زد، در این موارد بود که آنان را از ادامه بحث باز می‌داشت.

۱ ۶۳ در آیه ۶۰ سوره نساء می‌خوانیم «لَمْ تَرِ إِلَيَّ الَّذِينَ يَرْعَمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكُمْ وَ مَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكُمْ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاَمِلُوكُمْ إِلَيَّ الطَّاغُوتِ؛ أَيَا نَدِيدَهَايِ کسانی که گمان می‌کنند به آن‌چه بر تو نازل شده و به آن‌چه پیش از تو نازل شده، ایمان دارند (ایمان‌پنداری) اما می‌خواهند داوری به نزد طاغوت بزند...» این آیه درباره «ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفي حاکمیت طاغوت» از دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی است.

۱ ۶۴ تغییر مسیر (تبديل حکومت عدل نبوی به سلطنت) جامعه مؤمن و فدائکار عصر پیامبر اکرم (ص) را به جامعه‌ای راحت‌طلب، تسلیم و بی‌توجه به سیره و روش پیامبر اکرم (ص) تبدیل کرد. این تغییر فرهنگ، سبب شد که ائمه اطهار (ع) با مشکلات زیادی روبرو شوند و نتوانند مردمان آن دوره را با خود همراه کنند.

۱ ۶۵ مؤمنان با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آن جایی که تمام کارهای دنیوی خود را جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک تر می‌کنند و سرای آخرت خود را آباد می‌سازند.

۱ ۶۶ قرآن کریم نه تنها از فرهنگ جاهلیت تأثیر نپذیرفت، بلکه به شدت با آداب جاهلی و رسوم خرافی آن مبارزه کرد و به اصلاح جامعه پرداخت و از موضوع‌هایی همچون عدالت‌خواهی، علم‌دوستی، معنویت و حقوق برابر انسان‌ها سخن گفته است و این آیه اشاره به معنویت و حقوق برابر انسان‌ها اشاره دارد، یعنی اعجاز محتوایی و تأثیرنپذیری از عقاید دوران جاهلیت.

۱ ۶۷ در سوره قیامت در درس (۲) دهم پس از آیه ۲ این سوره که می‌فرماید: «وَ لَا أَقِيمُ بِالنَّفْسِ الْلَّوَامَةَ؛ وَ قُسْمٌ بِهِ نَفْسٌ لَوَامَهُ» در آیات ۳ و ۴ سوره قیامت در درس (۴) دهم آمده است: «نَهْ تَنْهِيَ اسْتَخْوَانَهَايَ آنَهَا رَا نَيْزَ هَمَانَ گُونَهِ کَهْ بِهِ حَالَتْ اول درمی‌آوریم، بلکه سر انگشتان آن‌ها را نیز همان‌گونه که بود، مجددًا خلق می‌کنیم.» و در آیه ۵ این سوره در درس (۴) دهم بخش تدبیر درباره علت انکار معاد آمده است: «(انسان شک در وجود معاد ندارد) بلکه (علت انکارش این است) می‌خواهد بدون ترس و بیم از دادگاه قیامت، در تمام عمر گناه کند»

۱ ۶۸ دقت کنید که جسم و جان یعنی اعتقاد به دو بعد جسمانی و روحانی و معتقدین به معاد قائل به این موضوع هستند که ایشان دارای دو بعد و ساحت است یعنی بعد جسمانی و بعد روحانی (جان) و این موضوع در آیه شریفه «فَنَ آفَنَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا...» مؤید نگاه معتقدین معاد است.

۸۵ **۱** او روی در حمام یک پادداشت گذاشت تا به شوهرش یادآوری

کنند که در مسیر خانه از [سر] کار مقداری مرغ برای شام تهیه کنند.

۱ **۲** یادآوری کردن؛ به یاد آوردن **۲** تکرار کردن؛ تکرار شدن

۳ تشخیص دادن، فهمیدن **۴** بازگو کردن

۸۶ **۴** وقتی جنگ آغاز شد هزاران فرد جوان به ارتش ملحق شدند

تا از کشورمان در برابر دشمن دفعه کنند.

۱ دست یافتن به، رسیدن به **۲** جدا کردن؛ تفکیک کردن

۳ مخالفت کردن؛ ضدیت کردن **۴** دفاع کردن از

۸۷ **۴** سیاست داخلی رئیس جمهور از سیاست خارجی اش بسیار

موفق تر بوده است.

۱ عومنی، همگانی **۲** طبیعی؛ ذاتی

۳ داخلی؛ خوانوادگی **۴** خصوصی

اگر بیمار هستید، پژوهش ممکن است به شما دارو بدهد. داروها یا دواها موادی هستند [که] در درمان بیماری‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند. آن‌ها می‌توانند علائم (اثرات) یک بیماری را کاهش دهند، درد را تسکین دهند و از بیماری‌ها پیشگیری کنند یا [بیماری را] درمان کنند. همچنین داروها برای درمان طیف گسترده‌ای از اختلالات هیجانی مانند افسردگی مورد استفاده قرار می‌گیرند. امروزه هزاران نوع مختلف از داروهای در حال استفاده وجود دارند. هر دارویی کارکرد خاصی دارد و اغلب روی یک قسمت از بدن مانند معده عمل می‌کند. منابع بسیاری برای داروها وجود دارد. آن‌ها ممکن است طبیعی یا ترکیبی شیمیایی (صنوعی) باشند. گیاهان دارویی و داروگیاهان، داروهای طبیعی تولید می‌کنند که هزاران سال است مورد استفاده قرار گرفته‌اند. در بسیاری از موارد، کشف یک دارو درد را تسکین داده و زندگی‌های بسیاری را نجات داده است. به عنوان مثال، آنتی‌بیوتیک‌هایی مثل پنی‌سیلین عفونت‌هایی را که ۵۰ سال پیش کشندۀ بودند، درمان می‌کنند.

۸۸ **۱** تبدیل کردن؛ برگرداندن **۲** درگیر کردن؛ مشارکت دادن

۳ به نظر رسیدن؛ ظاهر شدن **۴** جلوگیری کردن از، پیشگیری کردن از

۸۹ **۱** جسمانی؛ فیزیکی **۲** اعتیاد‌اور

۳ احساسی؛ عاطفی؛ هیجانی **۴** تأثیرگذار، مؤثر

۹۰ **۴** توضیح: "each drug" (هر دارو) فاعل سوم شخص مفرد

است و در زمان حال ساده، فعل اصلی (act) پس از آن به "s" سوم شخص

مفرد نیاز دارد.

دقت کنید، طبق معنی جمله، پس از "single" (تک، تنها) به اسم مفرد

"part" (قسمت، بخش) نیاز داریم.

۹۱ **۳** توضیح: با توجه به کاربرد اسم غیرانسان "drugs" پیش از

جای خالی، در این جا کاربرد هر دوی "that" و "which" صحیح است.

دقت کنید، چون فعل از گذشته تاکنون به صورت متناوب انجام شده است،

آن را در زمان حال کامل (have / has + p.p.) نیاز داریم.

نکته: "use" در انتهای گزینه‌ها، اسم است و اساساً "ing" دار کردن آن

صحیح نیست.

۹۲ **۱**

۲ درد، رنج

۳ کارکرد، عملکرد

۷۷ **۳** محبوب‌ترین موضوع سخنرانی عمومی با ۲۳ درصد، انگیزش

است [و] در پی آن [موضوع] رهبری [گروههای] با ۱۷ درصد.

توضیح: با توجه به این‌که در این جا محبوب‌تر بودن یک موضوع نسبت به تمامی سایر موضوعات سخنرانی مدنظر است، در جای خالی به صفت عالی (در این مورد "the most popular") نیاز داریم.

دقت کنید: در انگلیسی، اسم (در اینجا "topic") بعد از صفت قرار می‌گیرد،

نه پیش از آن.

۷۸ **۲** اگر می‌خواهی تا وقتی که از سرکار بپرون بیایم منتظر باشی،

تلاش خواهم کرد تا کمی زود [محل کارم را] ترک کنم تا خیلی دیر به خانه نرسیم.

توضیح: با توجه به امکان‌پذیر بودن و محتمل بودن موضوع جمله شرطی در زمان حال و آینده، در اینجا ساختار شرطی نوع یک مدنظر است و در نتیجه در بند شرط به فعل در زمان حال ساده (want) (نیاز داریم و بند جواب شرط با فعل در زمان آینده ساده (will try) کامل می‌شود).

۷۹ **۳** روان‌شناسان مشخص کرده‌اند که انواع خاصی از فرآیندهای

تفکر احتمال [این] که مطلب بعدها به یاد بباید را افزایش خواهد داد.

توضیح: فعل "remember" (به یاد آوردن، به خاطر آوردن) در اینجا جزء افعال متعدد است و به مفعول نیاز دارد. با توجه به این‌که مفعول این فعل

(material) پیش از جای خالی قرار گرفته است، این فعل را به صورت مجھول نیاز داریم و پاسخ در بین گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) است. با توجه به

مفهوم جمله، فعل مجھول در زمان آینده مدنظر است و در بین سه گزینه، گزینه (۳) را انتخاب می‌کنیم.

۸۰ **۴** علائم متناول این بیماری خستگی، تنگی نفس و ضربان قلب

سریع شده است.

۱ فشار **۲** موقعیت، شرایط

۳ ذهنیت، طرز فکر **۴** ضربان قلب

۸۱ **۲** یکی از بزرگ‌ترین مسائل زیست‌محیطی در کشور ما شرایط

سواحل آن است، جایی که دریا اغلب برای شنا ناسالم در نظر گرفته می‌شود.

۱ تلاش؛ قصد **۲** مسئله، موضوع

۳ منبع، منشا **۴** تقاضا، درخواست

۸۲ **۱** برای این شغل اصلاً به تحصیلات عالی رسمی نیاز نیست، ولی

متضایان باید انگلیسی را فوق العاده صحبت کنند و در یک زبان خارجی دیگر

سلیس باشند (روان صحبت کنند).

۲ ازبان، سلیس **۳** مایل، مشتاق

۴ اختصاص یافته **۵** اجتماعی

۸۳ **۴** من به شوهرم و هر چیزی [که] تاکنون انجام داده است تا به

بیماران ویروس کرونا کمک کند بسیار مفتخر هستم.

۱ شگفت‌انگیز، حیرت‌انگیز **۲** جدی؛ خطرناک

۳ بی‌همتا **۴** مغورو؛ مفتخر

۸۴ **۳** آن‌ها خانه‌ای را خریدند که در [سال] ۱۹۰۲ ساخته شده بود

و آن را بازسازی کردند و حالا آن توسط شهرداری [به عنوان] محل میراث

همگانی اعلام شده است.

۱ نمونه، مثال **۲** سنت

۳ میراث؛ ارثیه **۴** رسم، سنت

نمک چنان عنصر متداولی است که ما اغلب در مورد منبع آن فکر نمی‌کنیم. از لحاظ تاریخی، نمک برای نگهداری [مواد غذایی] مورد استفاده قرار می‌گرفته است. آن (نمک) از مواد غذایی نگهداری می‌کند بنابراین آن (مواد غذایی) فاسد نمی‌شود. همچنین ما غذای خود را با نمک چاشنی دار می‌کنیم.

کاربردهای زیاد نمک، آن را [به] کالایی ارزشمند در طول قرن‌ها [تبديل] کرده است. اقتصادهای (نظام‌های اقتصادی) کامل براساس تولید و تجارت نمک از معادن به بنادر ساخته شده بود. در عناوan پول رایج استفاده می‌شد. در برخی کشورها، جاده‌ها [به] به خصوص برای انتقال نمک از معادن به بنادر ساخته شده بود. در زمان‌های مختلف در گذشته، حقوق انحصاری و مالیات بر نمک به جنگ‌ها و انقلاب‌ها منجر شده است. چین، آفریقا و هند برخی مکان‌هایی هستند که همگی مناقشاتی را بر سر نمک تجربه کرده‌اند.

[در] زمان‌های دور، مردم با جوشاندن آب دریا نمک به دست می‌آورند. آب به صورت بخار تبخیر می‌شود [و] تقریباً نمک خالص را باقی می‌گذشت. نمک را می‌توان از رسوبات زیرزمینی به عنوان یک ماده معدنی نیز استخراج کرد. این رسوبات غالباً از طریق تبخیر و تغییر موقعیت‌های قبلی در لایه‌های سنگی در طول زمان تشکیل شده‌اند. بیشتر نمک تولید شده از این طریق، به شکل سنگ نمک است. دوش سوم تولید نمک قدری پیچیده‌تر است. یک طاق روی یک رسوب نمکی بنا می‌شود. نمک از زمین حفاری می‌شود و برای حل کردن آن، آب به نمک اضافه می‌شود. سپس آب‌نمک حاصله جوشانده می‌شود [که] موجب تبخیر آب شده [و] بار دیگر فقط نمک باقی می‌ماند. بخش عمده این نمک چیزی است که ما به عنوان نمک سفره می‌شناسیم.

۹۷ **کلمه "it"** که در پاراگراف اول زیر آن خط کشیده شده به "food" اشاره دارد.

- ۱) نمک
- ۲) عنصر
- ۳) حفظ، نگهداری
- ۴) غذا

۹۸ **۱** کدام گزاره تعدادی از دلایلی را شرح می‌دهد [که] چرا نمک کالای ارزشمندی است؟

(۱) ما غذای خود را با نمک چاشنی دار می‌کنیم و آن برای نگهداری مواد غذایی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

(۲) چین، آفریقا و هند برخی مکان‌هایی هستند که همگی مناقشاتی را بر سر نمک تجربه کرده‌اند.

(۳) **جاده‌ها** [به] خصوص برای انتقال نمک از معادن به بنادر ساخته شده بود. در زمان‌های مختلف در گذشته، حقوق انحصاری و مالیات بر نمک به جنگ‌ها و انقلاب‌ها منجر شده است.

۹۹ **۳** **کلمه "obtained"** (به دست آوردن؛ حاصل کردن) در پاراگراف سوم به بهترین شکل می‌تواند توسط "produced" "جایگزین شود.

- ۱) به کار بردن؛ استعمال کردن
- ۲) حمل کردن؛ به همراه داشتن
- ۳) تولید کردن، ساختن
- ۴) شناسایی کردن، شناختن

۱۰۰ **۱** کدام‌یک از موارد زیر یک شیوه استخراج نمک نیست؟

- ۱) جوشاندن نمک از آب شیرین که از تبخیر [در] گذشته حاصل می‌شود
- ۲) جوشاندن آب‌نمک برای ایجاد تبخیر که نمک بر جای می‌گذارد
- ۳) استخراج نمک از رسوبات زیرزمینی به شکل سنگ نمک
- ۴) حفاری نمک و افزودن آب برای درست کردن آب‌نمک، سپس جوشاندن آب‌نمک برای تبخیر آب

دوقولوزایی] ارثی است؛ درست است؟ نه ضرورتاً. بیش از یک نوع دوقلو وجود دارد و عوامل مختلفی بر [شكل‌گیری] هر یک تأثیر می‌گذارند. به طور کلی، دوقلوهای همسان صرف نظر از عوامل خارجی مانند سن یا نژاد به میزان یکسانی در کل جمعیت رخ می‌دهند. [شكل‌گیری] دوقلوهای غیرهمسان بسته به عوامل مختلف به میزان‌های متفاوتی اتفاق می‌افتد. داشتمندان نشانه‌هایی را یافته‌اند که [به] وجود آمدن] دوقلوهای غیرهمسان ارثی است و سن مادر و تعداد زایمان‌های قبلی نیز ممکن است [از] عوامل [مؤثر] باشد. برخی گروه‌های فرهنگی نرخ بالاتری از دوقلووزایی نسبت به سایرین دارند.

[شكل‌گیری] دوقلوهای همسان هنگامی رخ می‌دهد که یک تخمک بارور می‌شود و به دو یاخته بارور جداگانه تقسیم می‌شود. یاخته بارور سلولی است که هنگامی که یک تخمک بارور می‌شود، تشکیل می‌گردد. این دو موجود ممکن است در طول رشد [خود] در یک کیسه آمنیوتیک برای دریافت مواد غذایی (غذا) باقی بمانند یا ممکن است به دو کیسه جداگانه تقسیم شوند.

از آن جا که دوقلوهای همسان از یک سلول به وجود می‌آیند، زن‌های یکسانی را دریافت می‌کنند؛ آن‌ها از نظر ژنتیکی یکسان هستند. بنابراین آن‌ها همیشه یک جنس خواهند بود و بسیاری از وزنگ‌های جسمانی و خصوصیات شخصیتی [آن‌ها] مشترک است. همچنین داشتمندان مواردی را مشاهده کرده‌اند که در آن‌ها سمت راست یک[ای] از [دوقلو]ها با سمت چپ [دوقلوی] دیگر همانند است. این‌ها دوقلوهای آینه‌ای نامیده می‌شوند.

دوقلوهای غیرهمسان از دو سلول جداگانه به وجود می‌آیند و بنابراین هر یک مجموعه‌ای منحصر به فرد از DNA دارد. فرزندان به وجود آمده بیشتر از هیچ خواهر و برادر دیگر شیشه [یکدیگر] نخواهند بود. به همین ترتیب، ممکن است آن‌ها یک جنس یا متفاوت باشند.

۹۳ **۲** کدام‌یک از موارد زیر می‌تواند عنوان خوبی برای متن باشد؟

- ۱) عوامل خارجی و نرخ دوقلووزایی
- ۲) دوقلوهای غیرهمسان و دوقلوهای همسان
- ۳) خصوصیات جسمی دوقلوهای همسان
- ۴) دوقلوهای غیرهمسان در میان فرهنگ‌ها

۹۴ **۴** چه چیزی باعث می‌شود که دوقلوهای همسان شبیه به نظر برستند؟

- ۱) آن‌ها در یک زمان متولد می‌شوند.
- ۲) آن‌ها کیسه آمنیوتیک یکسانی را به اشتراک دارند.
- ۳) آن‌ها جنسیت یکسانی دارند.
- ۴) آن‌ها زن‌های یکسانی را به اشتراک دارند.

۹۵ **۳** کدام عبارت به بهترین شکل دوقلوهایی را توصیف می‌کند که ممکن است یک جنس یا متفاوت باشند؟

- ۱) دوقلوهای همسان
- ۲) دوقلوهای آینه‌ای
- ۳) دوقلوهای غیرهمسان
- ۴) دوقلوهای شبیه‌سازی شده

۹۶ **۱** کدام‌یک از کلمات یا عبارات زیر در متن تعريف نشده است؟

- ۱) وراثت، ارث (پاراگراف ۱)
- ۲) تغذیه، مواد غذایی (پاراگراف ۲)
- ۳) یاخته بارور (پاراگراف ۲)
- ۴) دوقلوهای آینه‌ای (پاراگراف ۳)

$$\begin{array}{c} 4, 8, 10, 11, 12, 15, 22 \\ \text{نیمة داده‌ها} \\ \text{نیمة اول داده‌ها} \end{array}$$

داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

هفت داده داریم که ۸ و ۱۵ به ترتیب چارک اول و سوم هستند، پس:

$$IQR = Q_3 - Q_1 = 15 - 8 = 7$$

نمودار جعبه‌ای برای نمایش پراکندگی داده‌ها مناسب است. ۳ ۱۰۸

$$p \Rightarrow (q \Rightarrow r) \equiv (p \wedge q) \Rightarrow r \quad \text{می‌دانیم:} \quad ۴ \quad ۱۰۹$$

بنابراین کافی است نقیض r را بیابیم:

$$(p \wedge q) \Rightarrow r \equiv \sim(p \wedge q) \vee r$$

حال باید نقیض این گزاره را به دست آوریم:

$$\sim(\sim(p \wedge q) \vee r) \equiv (p \wedge q) \wedge \sim r$$

ابتدا مقدار $f(1-\sqrt{2})$ را محاسبه می‌کنیم. ۱ ۱۱۰

$$f(1-\sqrt{2}) = (1-\sqrt{2})^2 - [1-\sqrt{2}] = 1-2\sqrt{2}+2-[1-\sqrt{2}]$$

$$\sqrt{2} = 1/4 \Rightarrow 1-1/4 = -0/4 \quad ۳-2\sqrt{2}-[-0/4]$$

$$= 3-2\sqrt{2}-(-1) = 4-2\sqrt{2}$$

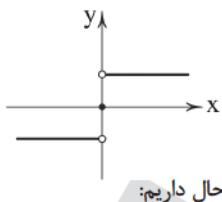
حال باید جزو صحیح عدد $4-2\sqrt{2}$ را بیابیم:

$$\sqrt{2} \approx 1/4 \Rightarrow 2\sqrt{2} = 2/8 \Rightarrow 4-2\sqrt{2} = 4-2/8 = 1/2$$

$$\Rightarrow [f(1-\sqrt{2})] = [1/2] = 1$$

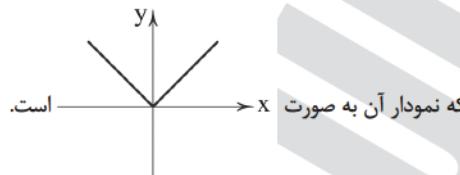
می‌دانیم تابع $\text{sign}(x)$ به صورت زیر تعریف می‌شود و نمودار آن به صورت زیر است: ۳ ۱۱۱

$$g(x) = \text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

حال داریم:

$$f(x) = x \cdot \text{sign}(x) = \begin{cases} x & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -x & x < 0 \end{cases} = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ -x & x < 0 \end{cases} = |x|$$

که نمودار آن به صورت x است.

در شکل داده شده، قسمتی از نمودار که به سمت بالا

است $-1 < y = x^2$ می‌باشد. (نمودار ۱-۱) همان نمودار $y = x^2$ استکه ۱ واحد به پایین آمده است و دامنه آن $x \leq 0$ است. قسمتی از نمودار کهبه سمت پایین است، $y = -x^2 + 1$ است (نمودار ۱-۲) هماننمودار $y = -x^2$ است که یک واحد بالا رفته است) و دامنه آن $x > 0$ است.

اگر A تعداد افراد فعال جمعیت باشد داریم: ۱ ۱۱۳

$$\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت فعال}} \times 100 \Rightarrow \frac{8/5}{100} = \frac{42500}{A}$$

$$A = \frac{42500 \times 100}{8/5} = \frac{42500 \times 1000}{85} = 500000$$

 $\Rightarrow \text{جمعیت شاغل} + \text{جمعیت بیکار} = \text{جمعیت فعال}$

$$\Rightarrow x = 500000 - 42500 = 457500$$

ریاضی و آمار

۳ ۱۰۱

$$(x - \frac{1}{x})^2 = 2 \Rightarrow x^2 - 2(x)(\frac{1}{x}) + \frac{1}{x^2} = 2$$

$$\Rightarrow x^2 + \frac{1}{x^2} = 2 + 2 \Rightarrow x^2 + \frac{1}{x^2} = 4$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین به توان ۲}} (x^2 + \frac{1}{x^2})^2 = (4)^2$$

$$\Rightarrow x^4 + 2(x^2)(\frac{1}{x^2}) + \frac{1}{x^4} = 16 \Rightarrow x^4 + \frac{1}{x^4} = 16 - 2 = 14$$

۳ ۱۰۲

$$\begin{aligned} & \frac{2}{3x-3} - \frac{x}{x^2-1} + \frac{1}{2x+2} \\ &= \frac{2}{2(x-1)} - \frac{x}{(x-1)(x+1)} + \frac{1}{2(x+1)} \\ &= \frac{4(x+1)-6x+3(x-1)}{2 \times 2(x-1)(x+1)} = \frac{4x+4-6x+3x-3}{2 \times 2(x-1)(x+1)} \\ &= \frac{x+1}{2 \times 2(x-1)(x+1)} = \frac{1}{6(x-1)} \end{aligned}$$

۴ ۱۰۳

$$-\frac{b}{a} = -1 \Rightarrow \frac{b}{a} = 1 \Rightarrow \frac{m-1}{1} = 1$$

$$\Rightarrow m = 1 + 1 \Rightarrow m = 2$$

$$m = 2 \rightarrow x^2 + x - \frac{3}{4} = 0 \Rightarrow \Delta = (1)^2 - 4(1)(-\frac{3}{4}) = 1 + 3 = 4$$

$$x_1, x_2 = \frac{-1 \pm \sqrt{4}}{2(1)} = \frac{-1 \pm 2}{2} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-1+2}{2} = \frac{1}{2} \\ x_2 = \frac{-1-2}{2} = -\frac{3}{2} \end{cases}$$

نقاط A(۳, ۴) و B(۵, -۲) روی نمودار تابع f قرار دارند: ۱ ۱۰۴

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{4 - (-2)}{3 - 5} = \frac{4 + 2}{-2} = \frac{6}{-2} = -3$$

$$y = mx + n \rightarrow y = (-3)(3) + n \Rightarrow 4 + 9 = n \Rightarrow n = 13$$

$$y = mx + n \rightarrow y = -3x + 13$$

$$\xrightarrow{\text{ محل تلاقی با محور x}} -3x + 13 = 0 \Rightarrow -3x = -13 \Rightarrow x = \frac{13}{3}$$

نمودار تابع همانی $y = x$ است. ۴ ۱۰۵

$$\begin{cases} y = x \\ y = 2x - 3 \end{cases} \Rightarrow 2x - 3 = x \Rightarrow 2x - x = 3 \Rightarrow x = 3 \Rightarrow y = 3$$

$$y = x^2 + ax + 6 \xrightarrow{x=3} 3 = (3)^2 + a(3) + 6$$

$$\Rightarrow 3 = 9 + 3a + 6 \Rightarrow 3 - 15 = 3a \Rightarrow -12 = 3a \Rightarrow a = \frac{-12}{3} = -4$$

نمره درس ریاضی ← مقیاس نسبتی / شدت زلزله ← ۴ ۱۰۶

مقیاس نسبتی

۳ ۱۰۷

جمعه	۵ شنبه	۴ شنبه	۳ شنبه	۲ شنبه	۱ شنبه	شنبه	روز هفته	تعداد
۱۲	۴	۱۰	۲۲	۱۵	۸	۱۱		

۳ ۱۲۰

$$r^{m+1} = \frac{b}{a} \Rightarrow r^{4+1} = \frac{96}{3} \Rightarrow r^5 = 32 \Rightarrow r = 2$$

$$3, 6, 12, 24, 48, 96$$

$$6 + 12 + 24 + 48 = 90 \text{ مجموع واسطه ها}$$

اقتصاد

الف) رفاه اجتماعی با از بین رفتمن فقر و کاهش نابرابری ها تحقق می پلید.

ب) بدترین نوع قرض گرفتن دولت از نظام بانکی و بانک مرکزی و بهترین نوع استقراض دولت از مردم است.

ج) مالیات بر ارزش افزوده، نوعی مالیات غیرمستقیم بر مصرف کالاهای و خدمات است.

۱ ۱۲۲ برای به دست آوردن ارزش افزوده، ارزش به دست آمده یک مرحله را باید از مرحله ماقبل کم کنیم:

$$\text{ارزش افزوده نساجی} = 750 - 2000 = 2750 - 2000$$

برای پیدا کردن ارزش کالای نهایی باید ارزش افزوده هر بخش را محاسبه کرد.

$$2000 - 1500 = 500$$

$$1500 + 500 + 750 + 350 = 3105$$

۲ ۱۲۳ هر یک از کشورها، دارای واحد ارزش خاص خود هستند و با بول یک کشور می توان ارزش نسبی کالاهای را با هم سنجید. این عمل پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمتها را آسان می کند.

۲ ۱۲۴ الف) افزایش مقدار تولید سال دوم $= 700$

$$\text{افزایش مقدار تولید سال سوم} = 1910 - 5300 = 7210 - 5300$$

$$\text{افزایش قیمت سال دوم} = 200$$

$$\text{افزایش قیمت سال سوم} = 240$$

۳ ۱۲۵ در شاخص دهکها مردم را به ۱۰ گروه جمعیتی مساوی تقسیم می کنند.

در این ده طبقه، سطح درآمد از کمترین به بیشترین مد نظر است، پس درصد آخر بیشترین درصد درآمد ملی را دارد.

امروزه در بیشتر کشورها مجلس نمایندگان وظيفة تصویب بودجه را به عهده دارد. پس از تصویب لایحه بودجه در مجلس شورای اسلامی، این لایحه به قانون بودجه تبدیل می شود.

۴ ۱۲۶ در حسابداری ملی تنها آن دسته از فعالیت های تولیدی در محاسبه و سنجش منظور می شود که دارای سه شرط زیر باشد:

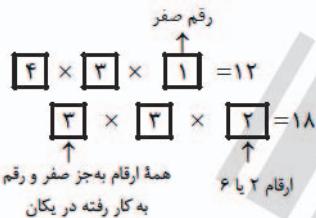
۱- از بازار عبور کند؛

۲- به تولید کالا یا خدمات نهایی منتهی شود؛

۳- قانونی و مجاز باشد.

موضوع اصل ۴۴ محدوده فعالیت بخش های اقتصادی است.

۱ ۱۱۴ دو حالت در نظر می گیریم:

الف) رقم یکان صفر باشد:

ب) رقم یکان غیرصفر باشد:

و طبق اصل جمع داریم:

$$n(S) = 6 \times 6 = 36$$

$$A = \{(1, 2), (2, 1), (2, 3), (3, 2), (3, 4), (4, 3), (4, 5), (5, 4), (5, 6), (6, 5)\} \Rightarrow n(A) = 10$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{10}{36} = \frac{5}{18}$$

۴ ۱۱۶ می توانیم از پیشامد مکمل استفاده کنیم:

$$A = \text{مهره هم رنگ نباشد} = 2$$

$$A' = \text{هر دو آبی یا هر دو سفید یا هر دو قرمز} = 2 \text{ مهره هم رنگ باشد} = 6$$

$$n(S) = \binom{12}{2} = \frac{12!}{2! \cdot 10!} = \frac{12 \times 11 \times 10!}{2 \times 1 \times 10!} = 66 \text{ تعداد اضای فضای نمونه ای:}$$

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{\binom{5}{2} + \binom{4}{2} + \binom{3}{2}}{\binom{12}{2}} = \frac{10 + 6 + 3}{66} = \frac{19}{66}$$

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{19}{66} = \frac{47}{66}$$

۴ ۱۱۷ در نمودار داده شده، مقدار a ، انحراف معیار داده ها و a^2 همان واریانس داده هاست:

$$\bar{x} = \frac{11 + 2(13) + 2(14) + 15 + 2(16)}{8} = \frac{112}{8} = 14$$

$$\sigma^2 = \frac{(11 - 14)^2 + 2(13 - 14)^2 + 2(14 - 14)^2 + (15 - 14)^2 + 2(16 - 14)^2}{8} = \frac{9 + 2 + 0 + 1 + 8}{8} = \frac{20}{8} = \frac{5}{2} = 2.5$$

۲ ۱۱۸

$$n=1 \rightarrow a_1 = 2a_1 + 3 = 2(3) + 3 = 9$$

$$n=2 \rightarrow a_2 = \frac{1}{3}a_2 - 1 = \frac{1}{3}(9) - 1 = 3 - 1 = 2$$

$$n=3 \rightarrow a_3 = 2a_3 + 3 = 2(2) + 3 = 7$$

$$n=4 \rightarrow a_4 = \frac{1}{3}a_4 - 1 = \frac{1}{3}(7) - 1 = \frac{7}{3} - 1 = \frac{4}{3}$$

۴ ۱۱۹ اعداد طبیعی دورقمی مضرب ۳:

$$12, 15, \dots, 99$$

$$a_1 = 12, d = 3, a_n = 99, n = ?$$

$$a_n = a_1 + (n-1)d \Rightarrow 99 = 12 + (n-1)3$$

$$\Rightarrow 99 = 12 + 3n - 3 \Rightarrow 99 - 9 = 3n \Rightarrow 90 = 3n \Rightarrow n = \frac{90}{3} = 30$$

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) \Rightarrow S_{30} = \frac{30}{2}(12 + 99) = 15(111) = 1665$$

$$52,000,000 \times \frac{2}{100} = 10,400,000$$

۱۳۴

$$52,000,000 - 10,400,000 = 41,600,000$$

$$35,000,000 \times \frac{12}{100} = 4,200,000$$

$$35,000,000 - 4,200,000 = 30,800,000$$

۱۳۵ (الف) پیامد مثبت فعالیت اقتصادی دولت در دهه سوم انقلاب،

افزایش تولید ناخالص ملی و درآمد سرانه است.

ب) هدف از محاصره اقتصادی ایران پس از جنگ، تضعیف توان اقتصادی و دفاعی ایران بود.

ج) WTO علامت اختصاری سازمان تجارت جهانی است.

علوم و فنون ادبی

۱۳۶ (۲) با توجه به تعدد آرایه‌های ادبی و نوع آن‌ها (تشبیه، حسن تعلیل، و اسلوب معادله)، نظام تکبیتی، نوع استفاده از ردیف و قافیه هم‌چنین کاربرد واژگانی چون «نزاكت» و «بخیه» باید این ابیات را متعلق به «سبک هندی» بدانیم. تنها شاعری که در گزینه‌ها از این سبک معروفی شده نیز صائب تبریزی است.

۱۳۷ (۳) با توجه به ویژگی‌هایی چون «ایجاز و اختصار در لفظ و معنا؛ تکرار فعل؛ کوتاهی جملات؛ لغات کم‌کاربرد فارسی (گروگان) و بهره‌گیری کم‌تر از لغات عربی» گزینه (۳) را می‌توان از نمونه‌های «نشر سامانی»، دانست در حالی که با توجه به ویژگی‌هایی چون «اطنان؛ حذف افعال به قربن؛ افزایش کاربرد لغات عربی» سایر گزینه‌ها متعلق به «سبک غزوی و سلجوکی» اند.

۱۳۸ (۲) فراوانی ترکیبات نو از ویژگی‌های زبانی شعر عراقی است.

۱۳۹ (۳) الف) عبارت معروف اثر «مدیر مدرسه» است.

۱۴۰ (۴) المعجم؛ اثرب از شمس قیس رازی که از نخستین و مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر است و نثری ساده و عالمانه دارد.

۱۴۱ (۳) اثر اشاره شده در سؤال «شاہنامه ابونصروری» است که در سال ۳۴۶ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شده است.

۱۴۱

موضوع	پدیدآورنده	نام اثر
تاریخ	اسکندریگ ترکمان	عالما رای عباسی
عرفان	علی بن حسین واعظ کاشفی	عين الحیات
بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان	عبدالرحمان جامی	نفحات الانس
زنگنی‌نامه	قاضی نورالله شوشتاری	المجالس المؤمنین
جامع عبیاسی	شیخ بهایی	

۱۴۲ (۲) بیت «ج» سروده رخشندۀ اعتمادی معروف به پروین و بر وزن «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن» است. بیت «الف» از محتشم کاشانی، بیت «ب» از میرزا زاده عشقی و بیت «د» از سید محمد حسین بهجت (شهریار) بر وزن «مفهول فعلات مفاعيل فاعلن» سروده شده‌اند.

۱۴۳ (۴) نهمة حروف (بیت «د»): تکرار صامت‌های «م» و «ش» (۶ بار)

تشبیه (بیت «ج»): گوهر مقصود

کنایه (بیت «الف»): سرگران داشتن کنایه از بی‌توجهی و برخورد سرد

استعاره مکنیه (بیت «ب»): این‌که از دست چشم نمی‌توان جان سالم به در برد و نیز کمین کردن چشم و تیر و کمان داشتن آن

۱۳۴

$$2,000,000 - 1,000,000 = 1,000,000 \times \frac{1}{100} = 100,000$$

۱۲۷ (الف)

$$3,500,000 - 2,000,000 = 1,500,000 \times \frac{12}{100} = 180,000$$

$$4,500,000 - 3,500,000 = 1,000,000 \times \frac{15}{100} = 150,000$$

$$5,500,000 - 4,500,000 = 1,000,000 \times \frac{20}{100} = 200,000$$

$$6,500,000 - 5,500,000 = 1,000,000 \times \frac{25}{100} = 250,000$$

$$100,000 + 180,000 + 150,000 + 200,000 + 250,000 = 880,000$$

$$6,500,000 - 880,000 = 5,620,000$$

(ب)

درآمد سالانه دولت از محل مالیات این شخص $880,000 \times 12 = 10,560,000$

ج) این نوع نرخ مالیاتی، تصاعدی طبقه‌ای نام دارد.

۱۲۸ (۲) دوربین عکاسی‌ای که در محل کار به شخص داده شده تا در فرآیند کار از آن استفاده کند، کالای سرمایه‌ای است.

دوربین عکاسی‌ای که این فرد در منزل جهت کارهای شخصی داشت، کالای بادوام است، اما پس از اهدای کالای سرمایه‌ای تبدیل می‌شود.

۱۲۹ (الف)

$$\text{خارجیان مقیم کشور} = \frac{\text{میلیارد ریال } 40}{\text{میلیارد ریال } 40} \times \frac{3}{4} = \text{ارزش خدمات ارائه شده}$$

$$\text{تولید خارجیان} + \text{خدمات} + \text{مجموع ارزش اقلام ذکر شده} = \text{تولید ناخالص داخلی} \\ \Rightarrow 160 + 30 + 40 = 230 \text{ میلیارد ریال}$$

(ب)

$$\text{میلیارد ریال } 12 = \frac{1}{5} \times 60 = \text{هزینه استهلاک}$$

$$\text{میلیارد ریال } 238 = 230 - 40 + 60 = \text{تولید ناخالص ملی}$$

$$\text{تولید خالص ملی} = \frac{\text{تولید خالص ملی سرانه}}{\text{جمعیت}} \\ \Rightarrow \frac{238,000,000,000}{100,000,000,000} = 2380 \text{ ریال}$$

(ج)

۱۴۰ (۲) سیاست‌های کلی کشور، مسیر اصلی اقتصاد را مشخص می‌کند. تاکنون بیش از ۵ سیاست کلی در زمینه اقتصاد توسعه مقام معظم رهبری مشخص و ابلاغ شده است. توجه به این سیاست‌ها موجب می‌شود قطار اقتصاد در ریل خود حرکت کند و به مقصد نهایی برسد.

۱۴۱ (۴) در محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول، چنان‌چه این عدد بزرگ‌تر باشد، نشانه آن است که توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب تر است. کاهش میزان فقر با کاهش میزان نابرابری در توزیع درآمد رابطه مستقیم دارد.

۱۴۲ (۴) مالیات‌ها براساس پایۀ مالیاتی به دو نوع مستقیم و غیرمستقیم، دسته‌بندی می‌شوند. مالیات مستقیم شامل مالیات بر درآمد و مالیات بر دارایی و ثروت می‌باشد و مالیات غیرمستقیم شامل مالیات بر نقل و انتقال دارایی، حقوق و عوارض گمرکی، عوارض و مالیات بر فروش می‌باشد.

۱۴۳ (۱) بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) اقتصاددانان، هزینه‌های آموزش و پرورش و یا هزینه‌های علم و فرهنگ را نوعی سرمایه‌گذاری می‌دانند، زیرا مستقیماً باعث افزایش تولید کشور می‌شود. (ج) اقتصاد ایران از ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ روند افول اقتصاد ایران با حکومت رضاخان و تشکیل سلسۀ پهلوی تشدید شد و تا زمان پیروزی انقلاب اسلامی ادامه یافت.

۱۴۹ **۲** ایهام: بیت «ج»: دوراندیش: ۱- عاقبتاندیش ۲- به دوری و هجران اندیشنده

ایهام تناسب: بیت «الف»: مدام: ۱- همواره (معنی درست) ۲- شراب (معنی نادرست، متناسب با شراب و بزم و کباب)

اغراق: بیت «ه»: شاعر در این بیت مدعی شده است که قصر ممدوح چنان بلند است که اگر نگهبان قصر سنگی را رها کند، بعد از هزار سال (تازه) به بام زحل می‌رسد!

حسن تعلیل: بیت «ب»: شاعر دلیل زرد شدن چهره پیران را این چنین بیان می‌کند: زمین در تمام زندگی انسان، در حال مکیدن خون انسان هاست.

۱۵۰ استعارة مکنیه در ایيات:

بیت اول: روییند مهر

بیت دوم: حرارت عشق

بیت سوم: جان بخشی به عشق و باریدن تیغ

۱۵۱

د) بالا	می‌نماید /	دلها	می‌رباید
قافية اصلی	قافية دوم	قافية اصلی	قافية دوم
ه) داد	داد /	داد	داد
قافية اصلی	قافية دوم	قافية اصلی	قافية دوم

توجه! در کتاب درسی به صورت مستقیم به حروف الحاقی پرداخته نشده اما با توجه به شیوه طراحی سازمان سنجش در آزمون سراسری سال ۹۸ از ایاتی استفاده کردیم که در آن‌ها حروف الحاقی وجود دارد.

۱۵۲ **۳** واژگان قافیه: «کاملان» و «رهوان» / حروف اصلی: «ـ ل» و «ـ ه» / حروف الحاقی: «ـ ان» / عیب قافیه: یکسان نبودن حروف اصلی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: «غمگسار» و «لالهزار» / حروف اصلی: «ـ ار» / قاعده: (۲)

(۲) واژگان قافیه: «ـ جان» و «ـ خارجان» / حروف اصلی: «ـ ان» / قاعده: (۲)

(۳) واژگان قافیه: «ـ بره» و «ـ یکسره» / حروف اصلی: «ـ ر» / حرف الحاقی: «ـ ب» / «ـ ه» بیان حرکت / قاعده: (۲)

توجه! در کتاب درسی به صورت مستقیم به حروف الحاقی پرداخته نشده اما با توجه به شیوه طراحی سازمان سنجش در آزمون سراسری سال ۹۸ از ایاتی استفاده کردیم که در آن‌ها حروف الحاقی وجود دارد.

۱۵۳ وزن گزینه (۴): مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

وزن دوری در سایر گزینه‌ها:

(۱) مفاعیلن مفاعیلن // مفاعیلن مفاعیلن

(۲) فعلات فعلاتن // فعلات فعلاتن

(۳) مستفعلن فعل // مستفعلن فعل

۱۵۴ وزن بیت سؤال و گزینه (۳): مفعول فاعلات مفاعیلن فاعلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مستفعلن مستفعلن مستفعلن

(۲) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(۴) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل

۱۵۵ ابدال در سایر گزینه‌ها:

(۱) هنگام تلفظ هجای «ـ شا» (دو مورد) در مصراع اول

(۲) هنگام تلفظ هجای «ـ دان» در مصراع اول

(۳) هنگام تلفظ هجای «ـ سن» و «ـ بن» در مصراع اول

۱۴۴ **۴** تضاد: خزان ≠ بهاران

اشتقاق: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشییه تمثیل: منعم / کاسه همسایه / خالی برنگشتن = لعل / قدح / لبریز برگشتن

استعارة مصخره: لعل استعاره از لب

(۲) اغراق: بزرگنمایی در وصف کوچک بودن دهان یار

ایهام تناسب: تنگ: ۱- یک لنگه از بار (معنی درست) ۲- متضاد فراخ (معنی نادرست، متناسب با باریک)

(۳) کنایه: آب در چشم گردیدن: کنایه از حسرت خوردن و ناتوانی در نگریستن / رو بر خاک مالیدن: کنایه از اظهار بندگی و طلب عنایت / روی زردی: کنایه از شرمدگی، بیماری

حسن تعلیل: دلیل اشک به چشم آمدن و ناتوانی شاعر در نگاه مستقیم به خورشید کردن این است که خورشید از مریدان معشوق و دارنده نشانه‌ای از وی است.

۱۴۵ **۴** نفمه حروف: بیت اول: تکرار صامت‌های «ـ ن» و «ـ ب» / بیت

دوم: تکرار صامت «ـ م» / بیت سوم: تکرار مصوت کوتاه (ـ) در مصراع اول و تکرار صامت‌های «ـ ب» و «ـ ش»

حسن تعلیل: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

ایهام: مردمدار: ۱- اهل معاشرت ۲- دارای مردمک

پارادوکس: این که نرگس پرخواب، بیدار باشد. / این که خفته، بیدار باشد (در جمله «ور بُود»): تضاد: خفته ≠ بیدار / بُود ≠ نیوَد

ایهام تناسب: شور: ۱- هیجان (معنی درست) ۲- نوعی مزه (معنی نادرست، متناسب با شکر)

استعارة: نرگس استعاره از چشم

تشییه: نرگس (چشم) به فتنه / چشم به چشم آهو / لب به یاقوت / لب به لعل

۱۴۶ **۲** استعارة آشکار: ژاله: استعارة از اشک / نرگس: استعارة از چشم / گل: استعارة از گونه‌ها / آب: استعارة از اشک (به تعبری) / تگرگ: استعارة از اشک / عتاب: استعارة از گونه‌ها [دستکم ۵ استعارة]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پسته (مصراع دوم) استعاره از دهان / شکر (مصراع دوم): استعاره از سخن معشوق (۲ مورد)

(۲) فندق: استعاره از دهان / نبات: استعاره از سخن معشوق / پسته: استعاره از دهان (۳ مورد)

(۴) لؤلؤ (مصراع اول): استعاره از اشک / لؤلؤ (مصراع دوم): استعاره از معشوق (۲ مورد)

۱۴۷ **۲** استعارة مکنیه: دهان غنچه (اضفه استعاری) / جان بخشی به غنچه کنایه: مهر بر لب داشتن: کنایه از سکوت کردن

حسن تعلیل: دلیل قرار گرفتن شبین بر روی گل، شرم گل از خنده معشوق است. تشییه بليغ: شبین به مهر

۱۴۸ **۲** ایهام (بیت «ـ الف»): مدام: ۱- شراب ۲- همواره

تضاد (بیت «ـ ب»): گل ≠ خار

تشییه (بیت «ـ ج»): باده نیستی

جناس تام (بیت «ـ ه»): کنار (گوشه) و کنار (ساحل)

(۲) «فَلَتَّاتُ اللَّسَان» ترکیب اضافی است نه وصفی ← لغزش‌های زبان، «ه» در «أضْمِرْه» ترجمه نشده است.

(۴) ضمیر «تَم» در «دوستانم» اضافی است. / «این» معادلی ندارد.

٤ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حال باید نکره باشد ← متأخرات

(۲) حال چون برای جمع مذکور است، باید جمع مذکور سالم باید نه مثنی ← متأخرین، «جاوَاوا» هم نادرست است.

(۳) «رسیدند» ماضی ساده است، اما «كانت وصلَّ» معادل ماضی بعید است، «فروعه بین المللی» معرفه است.

(٣) ترجمه عبارت سؤال: «و اگر درشت‌خوی سنگدل بودی،
بی‌گمان از پیرامونت پراکنده می‌شدند.»

بررسی گزینه‌ها:

(۱) به مردم احسان کن تا قلب‌هایشان را بندۀ [خود] کنی! ← پیام آیه «مهریانی و رفاقت و دوری از بدخلقی است.» اما این گزینه به «نیکی کردن و نتیجه آن» اشاره دارد.

(۲) «به راه پورده‌گارت با حکمت و پند نیک دعوت کن.»

(۳) با مهریانی چیزی دریافت می‌شود که با تندی دریافت نمی‌شودا ← تأکید این عبارت مانند آیه شریفه بر «تأثیر مهریانی و دوری از بدخلقی و خشونت» است.

(۴) به اندازه‌ای که به تواضع نزدیک می‌شویم به بزرگی نزدیک می‌شویم! ■■■ گزینه درست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۱۷۷ - ۱۷۵):

٤ دلایل رد سایر گزینه‌ها:

(۱) «قالَت: كَفَتْ» فعل متعدّی و مفعول پذیر است (چیزی را).

(۲) دقت کنید، «لَأ» حرف جر نیست و حرف تأکید است. پس «أَخْثُ» مجرور به حرف جر نیست. / «أَخْثُ» خبر «إِنْ» است و مرفوع.

(۳) «النَّيْ» معرفه به «ال» است نه معرفه به علم.

٣ دلایل رد سایر گزینه‌ها:

(۱) «تَعْوِدُ» پناه می‌بریم! معلوم است نه مجهول.

(۲) سبات: خواب، چرت! مفرد مذکور است نه جمع مؤنث سالم.

(۴) «نَسْتَعِينُ» قطعاً ثلاثی مزید است.

٢ دلایل رد سایر گزینه‌ها:

(۱) «تَعْلَمَيْنَ» می‌دانی! صیغه «للمخاطبة» است.

(۲) «مُوجُودَات» جمع مؤنث سالم است.

(۴) «حشراتُ» خبر «أَنَّ» و مرفوع است.

■■■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۱۸۵ - ۱۷۸):

(۲) «يَعْرُفُونَ» مجهول است ← «يَعْرَفُونَ: شناخته می‌شوند»

٢ دقت کنید:

دانشی را در مورد چیزهای مختلف می‌دهد و تعریف مقابلش، تعریف «مَعْجَم»: لغت‌نامه است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) ذُور (نقش): وظیفه‌ای که آدمی باید به خوبی آن را انجام دهد! (✓)

(۲) مَوسُوغَة (دانة المعرف): کتابی که معانی واژگان را دربر دارد و گاهی آن‌ها را شرح می‌دهد! (✗) [این توضیح برای «المعجم» است!]

(۳) ذَكْرَة (حافظه): توانایی مغز در نگهداری اتفاقات و دانش‌ها! (✓)

(۴) الشاطئ (ساحل): منطقه‌ای خشک در طول یک اقیانوس یا دریا یا دریاچه یا رودا! (✓)

(٣) ترجمه کلمات مهم: قن: هر کس / الشَّرْم بالصدق: به راستگویی پایبند باشد / فی حیاته: در زندگی اش / غَسْنی: امید است / ان يَتَحَلَّص: که رهایی باید / مِنْ كُلَّ عَيْبٍ: از هر عیبی اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

(۱) «پیشه کند» ترجمه درستی از فعل «إِلتَزَمَ» نیست، «عَسْنی: امید است» نادرست ترجمه شده است.

(۳) «عَسْنی» نادرست ترجمه شده است، «كُلَّ عَيْبٍ: هر عیبی» نه «همه عیب‌ها»، «رَهَا می‌گردد» نادرست است، «راستی» در جای اشتباهی آمده است.

(۴) «عَسْنی: امید است» نه «آمید دارد».

(١) ترجمه کلمات مهم: قَرْزَتِ الدُّوَلَة: دولت تصمیم گرفت / ان يَرْسَل: که فرستاده شود / إِلَى: به / مَكَانٌ حدوث الظاهره: مکان (محل) وقوع پدیده / فريق جامعي: تیمی دانشگاهی / لِيَتَعَرَّفَ عَلَى: تا آشنا شود با / أَسْبَابِهَا: علل آن اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

(۲) «تصمیم دارد» اشتباه است و باید ماضی باشد، «يَرْسَل» مجھول است.

(۳) «فريقي» نکره است: تیمی، «يَرْسَل» مجھول است.

(۴) «موافقت کرد» ترجمه درستی از فعل «قَرْزَت» نیست، «با ارسال» نادرست است، «از داششگاه» غلط است، فعل «لِيَتَعَرَّفَ» هم اشتباه ترجمه شده است.

(٣) ترجمه کلمات مهم: إِنَّ الْكاذِبَتِ: دروغ‌گو / يَكَادَ: نزدیک است / يَفْقِدُ: از دست بدهد / يَتَّقَهُ الآخَرُينَ به: اعتماد دیگران را به خود / و هي: در حالی که آن / مِنْ أَهْمَّ ما: از مهمترین چیزهایی است که / يَمْلِكُهُ الْمَرْءَه: آدمی دارد اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

(۱) «يَكَادَ» نادرست ترجمه شده است، «من: از» ترجمه نشده است.

(۲) «به زودی» ترجمه درستی از «يَكَادَ» نیست، «بِقَيْهَه» ترجمه نادرستی از «الآخرين» است، عدم ترجمة «ما»، «يَمْلِكُهُ الإِنْسَان» هم نادرست ترجمه شده است.

(۴) «يَكَادَ يَفْقَدُ» نادرست ترجمه شده است. «و هي من ...» باید به صورت جمله حالیه ترجمه شود.

(٤) ترجمه کلمات مهم: قَلْتَ لِزَمِيلِي: به هم‌کلاسی‌ام گفتیم / أَلَا تَعْلَمُ: آیا نمی‌دانی / أَنَّ: که / قَوْعِدَ الْمُتَحَاجِنَ: زمان امتحان / قَدْ أَجَّلَ: به تأخیر افتاده است / سَيِّجُرِي: برگزار خواهد شد / في الساعة العاشرة إِلَّا رَبِعًا: در ساعت یک ربع مانده به ده اشتباهات باز سایر گزینه‌ها:

(۱) «لا تَعْلَم» مضارع است نه ماضی استمراری، «الامتحان» معرفه است، ساختار جمله در ترجمه به هم ریخته است. «العاشرة إِلَّا رَبِعًا» کاملاً اشتباه ترجمه شده است.

(۲) «لِي» همراه فعل «قَالَ» باید به صورت «بِه» ترجمه شود، «لا تَعْلَم» مضارع منفي است نه ماضی منفي.

(۳) «في» ترجمه نشده است؛ «سَيِّجُرِي» باید به صورت مستقبل (آنده) ترجمه شود.

(١) إِلَاصِ الأَعْمَال: خالص کردن کارها نه «کارهای خالصانه».

(٣) بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جمله «كانوا يَسْبِحُونَ» جمله وصفیه است و باید با «كَه» ترجمه شود نه «در حالی که» [چون جمله حالیه نیست]. / «بِحِيرَة» نکره است.

ترجمه درست: جوانانی را دیدیم که در دریاچه‌ای شنا می‌کردند!

۱۹۱ ۳ یکی از بادوام‌ترین دانشگاه‌های دنیای اسلامی به نام **الازهر** توسط فاطمیان در قاهره بنیان نهاده شد (۳۵۹ ق.)، که تاکنون با همین نام به فعالیت خود ادامه داده است.

۱۹۲ ۴ در جریان محاصره شهر بیت‌المقدس (ایلیا)، ساکنان مسیحی شهر اعلام کردند که فقط در حضور خلیفه، قرارداد صلح و تسلیم شهر را امضاء می‌کنند. مسلمانان با برداشت این شرط را پذیرفتند و بدین منظور خلیفه دوم (عمر بن خطاب) از مدینه به بیت‌المقدس رفت.

۱۹۳ ۳ با به تخت نشستن شاه سلیمان، روند انحطاط و زوال صفویان شدت گرفت. این پادشاه با امور و اصول کشورداری بیگانه بود و در زمان او اعضاً حرمسرا نفوذ زیادی داشتند و در اداره امور حکومت دخالت می‌کردند. در نتیجه نفوذ و دخالت حرمسرا بود که شاهزاده بی‌کفایت و بی‌لیاقتی همچون حسین میرزا به عنوان جانشین شاه سلیمان انتخاب شد.

۱۹۴ ۲ مورخان سال نهم هجری را سال وفود یا سال اسلام آوردند قبیله‌ها نامیده‌اند. در این سال، هیئت‌های نمایندگی قبیله‌های مختلف عرب از هر سو به مدینه آمدند و ضمن پذیرش اسلام، فرمانتبرداری خود را از رسول خدا (ص) اعلام کردند.

یادآوری: فتح مکه در سال هشتم هجری رخ داد، پس گزینه (۴) نادرست است.

۱۹۵ ۱ از آثار تاریخی مهم روزگار ایلخانی و تیموری می‌توان تاریخ جهانگشا، نوشته عطاملک جوینی را نام برد. عطاملک جوینی از دیوان‌سالاران دوره ایلخانی بود که کوشید تا مغول‌ها را با فرهنگ ایرانی و آداب کشورداری آشنا کند.

۱۹۶ ۱ انقلاب مشروطیت تأثیر عمیقی بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی داشت و توجه آنان را به ابعاد گوناگون رویدادهای تاریخی و به‌ویژه نقش مردم جلب کرد.

۱۹۷ ۲ ایتالیا در میانه جنگ جهانی اول از اتحاد مثلث جدا شد و به اتفاق مثلث پیوست.

۱۹۸ ۲ رضا شاه پس از مسافرت به ترکیه و آشنای با آتاورک، رئیس جمهور آن کشور، به تقليد از او به مبارزه با همهٔ سنت‌های اسلامی پرداخت. او در این راه حتی مأموران مخصوص در کوچه و خیابان شهر گماشت که وظیفه داشتند به زور چادر را از سر زنان بکشند. رضا شاه برای تضعیف روحانیت، دستور داد که روحانیون نیز لباس‌های مخصوص خود را کنار بگذارند. به دستور وی، دفترخانه‌های شرعی تعطیل شدند و دخالت روحانیون در مسائل اجتماعی اکیداً منوع اعلام شد. عزاداری سیدالشهدا قدغن شد و از انجام پذیرفتن بسیاری از آداب مذهبی به شدت جلوگیری به عمل آمد.

۱۹۹ ۲ پس از مرگ کرامول، مجلس و نظام سلطنت دوباره احیا شدند، اما پادشاه انگلستان که سلطنت را روحیت الهی می‌دانست، به مجلس توجهی نداشت. از این رو، بار دیگر با یکدیگر سیز کردند تا این‌که مجلس پیروز شد (۱۶۸۸ م.). این اتفاق در تاریخ انگلستان به انقلاب باشکوه شهرت دارد. بزرگ‌ترین دستاورده این انقلاب که بدون خشونت به اهداف خود رسید، این بود که منشأ الهی سلطنت نفی و مجلس منشأ قدرت و تعیین‌کننده اختیارات پادشاه شناخته شد.

۱۸۰ ۱ «الشبّاب» در اینجا یعنی «جوانی» نه «جوانان». پس در این گزینه جمع تكسیر وجود ندارد. «شّباب» دو کاربرد دارد: ۱) جوانی (۲) جمع مکثر «شّاب» یعنی «جوانان».

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «البهائم» جمع مکثر است. (مفردش: البهيمة)

(۳) «الأطعمة» جمع مکثر است. (مفردش: الطعام)

(۴) «نعم» جمع مکثر است. (مفردش: النعمة)

۱) محدود اعداد ۱۱ به بعد همیشه مفرد می‌آید؛ أحدها شرکای.

۱۸۱ ۴ «أحاسِن» جمع مکثر «أحسَن» و اسم تفضیل است.

ترجمه: هر که به مردم با علمش سود رساند، از بهترین‌های آن‌هاست.

۱۸۲ ۳ «أتكَاسَل» جملهٔ وصفیهٔ نیست.

دقت کنید؛ هر وقت قبل از فعلی حرف «أن» باشد، قطعاً نمی‌تواند جملهٔ وصفیهٔ باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «قد ضاع» جملهٔ وصفیهٔ است برای «عالم».

(۲) «أعادَ» جملهٔ وصفیهٔ است برای «ملكان».

(۴) «تشير» جملهٔ وصفیهٔ است برای «مشاهد».

۱۸۳ ۳ «بازیکنان تیم برنده از ورزشگاه بیرون رفته‌ند.» به کسی که دربارهٔ حال بازیکنان هنگام وقوع فعل می‌پرسد، می‌گوییم

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و (۴) در جای خالی باید «حال» قرار بگیرد.

۲) با صاحب حال از نظر جنسیت هماهنگ نیست.

۱۸۴ ۳ «بایکنان تیم برنده از ورزشگاه بیرون رفته‌ند.» به کسی که دربارهٔ حال بازیکنان هنگام وقوع فعل می‌پرسد، می‌گوییم

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و (۴) در جای خالی باید «حال» قرار بگیرد.

۲) با صاحب حال از نظر جنسیت هماهنگ نیست.

۱۸۵ ۳ باید دنبال حصر بگردیم. در عبارت‌های سه گزینهٔ دیگر قبل از

«إلا» مستثنی منه وجود دارد اما در گزینه (۳) مستثنی منه نداریم.

دقت کنید؛ ملاک ما در گزینه (۳) از جمله «لم يأت» به بعد است و نه قبل از آن.

تاریخ

۱۸۶ ۱ به نظر برخی از زبان‌شناسان، منظومه‌های داستانی «درخت آسوریک» و «يادگار زریران» که به خط و زبان پهلوی ساسانی، متعلق به قرن ۵ م. هستند، ابتدا به زبان پارسی سروده شده‌اند.

۱۸۷ ۳ از آن جایی که در گاهشماری اوستایی، سال را ۳۶۵ شبانه‌روز می‌گرفتند، در هر ۴ سال یک شبانه‌روز و در هر ۱۲۰ سال ۳۰ شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتد.

۱۸۸ ۴ داریوش بزرگ پس از فرونشاندن شورش‌های داخلی و برقراری آرامش و امنیت در سرتاسر شاهنشاهی هخامنشی، به شرق لشکرکشی کرد و قسمت‌هایی از غرب و شمال غرب هند را به قلمرو خود افزود.

۱۸۹ ۱ در یونان باستان، نفوذ و قدرت کاهن‌ان به مراتب کم‌تر از مصر و بین‌النهرین بود.

یادآوری: سومر و بابل، جزء حکومت‌های منطقه بین‌النهرین بودند.

۱۹۰ ۲ در آثار و متون دینی و حقوقی مربوط به دوره ساسانی و قرون نخستین اسلامی، مطالب و گزارش‌هایی وجود دارد که دلالت بر حقوق اجتماعی و اقتصادی زنان در آن دوران می‌نماید. از جمله این‌که، زن حق مالکیت و فعالیت اقتصادی داشت و می‌توانست درآمد کسب کند و در اموال همسر خود شریک باشد. هم‌چنین زن می‌توانست در دادگاه به سود خود اقامه دعوا کند.

۲۱۱ برخی از شهرها به سبب نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند و به آن‌ها جهان‌شهر گفته می‌شود.

۲۱۲ شبکه‌های حمل و نقل هم از محیط جغرافیایی تأثیر می‌پذیرند و هم بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارند و آن را تغییر می‌دهند.

۲۱۳ هنگام عبور از خط روزگردان از غرب به شرق باید یک روز به تقویم اضافه شود و بر عکس، هنگام عبور از شرق به غرب باید یک روز از تقویم کم شود.

۲۱۴ صفحات یا از هم دور می‌شوند (واگرا) یا به هم نزدیک می‌شوند (همگرا) و یا در کنار هم می‌لغزند (امتداد لغز یا برشی)، این حرکات در ابتدا موجب کشیدگی و فشردگی پوسته زمین می‌شوند.

۲۱۵ بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) شهر موجودی زنده و فعل و انسان موجودی زیباییست.
(د) به مجموعه وسیعی از وسائل، نمادها و عناصری مانند نیمکت‌ها، پرچم‌ها، جدول‌بندی و ... که در خیابان‌ها و فضاهای شهری برای استفاده عموم نصب می‌شوند، مبلمان شهری می‌گویند.

جامعه‌شناسی

۲۱۶ دانش‌آموز آزاده: هویت اکتسابی و متغیر

دانشمند ایرانی: هویت اکتسابی و اجتماعی
اثر انگشت مدیر: هویت ثابت و انتسابی
فرزنده بزرگ خانواده: هویت انتسابی و اجتماعی

۲۱۷ هنگامی که سلطه به شیوه فرهنگی اعمال شود، بیشتر مورد رضایت و پذیرش قرار می‌گیرد؛ جامعه‌شناسان از این نوع سلطه به «هزمونی» تعبیر می‌کنند.

ممکن است یک جهان اجتماعی در مواجهه با جهان اجتماعی دیگر، ضمن پذیرش بخش‌هایی از آن، هویت جدیدی به دست آورد و بدون این‌که به جهان اجتماعی مقابل ملحظ شود، دچار تحولات هویتی گردد.
لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحب‌بازار ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت. بدین ترتیب، تختین چالش که چالش فقر و غناست، در کشورهای غربی شکل گرفت.

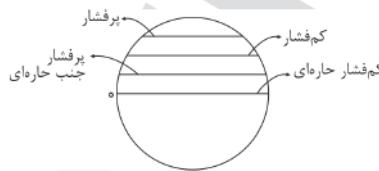
۲۱۸ رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد که بازگانان نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند. دولتها برای افزایش قدرت خود به سرمایه و پول بازگانان نیاز داشتند و بازگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت نظامی دولتمردان بودند. بدین ترتیب، پیوند قدرت با ثروت و تجارت شکل گرفت. صنعت، عنصر دیگری بود که انباست ثروت سرمایه‌داران را سرعت بخشید.

۲۱۹ روش‌نگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل این‌که وحی را نمی‌پذیرد، به دئیسم منجر می‌شود. دئیسم یعنی اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد.

۲۰۰ دولت انگلستان پس از آن‌که از ارزش منابع عظیم نفت ایران و اهمیت آن برای نیروی دریایی خود آگاه شد، ۵۱ درصد سهام شرکت نفت پارس و انگلیس را خریداری کرد و حق نظارت کامل بر آن شرکت را به دست آورد (۱۹۱۴ م.). بدین‌گونه این شرکت به بازوی پرقدرت اقتصادی و سیاسی دولت انگلیس تبدیل شد و زمینه اعمال نفوذ و مداخله بیشتر انگلیسی‌ها را در ایران فراهم آورد.

جغرافیا

۲۰۱ (الف) یکی از زیباترین و فعال‌ترین پدیده‌های رشته‌کوه زاگرس است ← گنبدهای نمکی
(ب) در جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموریان در کرمان است ← کوههای مینیاتوری
(ج) در استان هرمزگان و جنوب استان سیستان و بلوچستان است ← گل‌فشن

۲۰۲ (الف) ولگا ← از شمال
(ب) ارس ← از جنوب غرب
(ج) اترک ← از جنوب شرق

۲۰۳ (الف) استان ← خوره
دهستان ← رستاک

۲۰۴ (الف) محرك اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به شمار می‌رود ← صنعت
(ب) امروزه زیربنای توسعه اقتصادی یک کشور بر این اساس است ← حمل و نقل و ارتباطات
(ج) از مهم‌ترین نظامهای اجتماعی هر جامعه محسوب می‌شود ← آموزش و پرورش

۲۰۵ (الف) مایل بودن محور زمین موجب می‌شود که اشعه خورشید به مناطق استوایی، عمود و نزدیک به عمود بتابد و زاویه تابش به سمت قطب مایل و مایل‌تر شود. به طور کلی نواحی قطبی کم‌ترین انرژی را دریافت می‌کنند.

۲۰۶ بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) فلات‌ها و کوههای هر دو مرتفع هستند، اما کوههای دارای قله هستند.
(د) تپه‌ها نسبت به کوههای ارتفاع کم‌تری دارند، اما از نواحی پیرامون خود بلندترند.

۲۰۷ (الف) مردم ایران، انگلستان، اسپانیا، روسیه و هند به زبان‌های مختلف صحبت می‌کنند، اما همگی جزء خانواده زبانی هند و اروپایی محسوب می‌شوند.

۲۰۸ (الف) اتحادیه نفتا ← آمریکای شمالی و مرکزی
اتحادیه اکو ← آسیای غربی

۲۰۹ (الف) مرز بین کره شمالی و کره جنوبی ← مدار ۳۸ درجه شمالی
۲۱۰ (الف) مرز بین آمریکا و کانادا ← مدار ۴۹ درجه شمالی
(ب) مرز بین آمریکا و کانادا ← مدار ۴۹ درجه شمالی

۲۲۴ **۲ رویکرد اول:** در مدل لیبرالی، طرفداران قشریندی با طبیعی دانستن قشریندی اجتماعی، نقش انسان‌ها و جوامع را در پدید آمدن و ادامه یافتن آن نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند. رویکرد دوم: اندیشمندان اجتماعی که مخالف قشریندی اجتماعی هستند، معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی، ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست، بلکه نتیجه روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌هاست و باید با آن مبارزه کرد. اینان عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد. در این رویکرد، نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود، اما به دلیل این‌که انگیزه رقابت از بین می‌رود، راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.

رویکرد سوم: طرفداران عدالت اجتماعی معتقدند هیچ‌کدام از دو رویکرد قبل، عادلانه نیستند. در رویکرد عادلانه، مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود، اما جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه شروع رقابت را یکسان نماید. دولت نیز تلاش می‌کند برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی، تدبیر بیشتری بیندیدش؛ مثلاً از توطین‌دان مالیات بگیرد و از آن برای رفع فقر در جامعه استفاده کند. این رویکرد نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق. نه اجرای عدالت را به دست نامرئی بازار می‌سپارد و نه دلالت همه‌جانبه دولت را می‌پذیرد.

۴ برسی عبارت‌های نادرست:

(الف) از درون رویکرد تفسیری، جریانی شکل می‌گیرد که راه رهایی انسان را نه از درون علم، که در بیرون علم جست‌وجو می‌کند.
(د) جامعه آرمانی مارکس از فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سرمایه‌داری عبور می‌کرد، مالکیت خصوصی را از بین می‌برد و صورتی سوسيالیستی و کمونیستی پیدا می‌کرد.

۲۲۶ **۱ همانندسازی همیشه به صورت یکسویه و سخت و خشن انجام نمی‌شود، بلکه تفاوت‌ها و تمایزات قومی، نژادی و ... می‌توانند از راه دیگری که برخی از جامعه‌شناسان آن را دیگچه همانندسازی می‌نامند، ناپدید شوند که در آن، تعداد کثیری از گروه‌های درگیر قومی نژادی در ارتباط با هم، یک فرهنگ مختلط می‌سازند.**

تعارف هویتها (الگوی تعارف) ← وحدت و کثرت هویت‌ها همانندسازی سیاستی بود که دولت‌ها برای از بین بردن تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف و یکسان‌سازی آن‌ها در پیش گرفتند.

۲۲۷ **۳ نظام اجتماعی همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین کند و خود را در بلندمدت حفظ نماید.**

مطالعه موردی یکی از روش‌های کیفی است. اگر محققی بخواهد تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص مثلاً یک فرد، یک نهاد اجتماعی یا یک فرهنگ را مطالعه کند و عمق پنهان و منحصر به فرد بودن آن را نشان دهد، از این روش استفاده می‌کند.

۲۲۸ **۴ برخی تفاوت‌ها مانند تفاوت در قد، هوش، ثروت و تحصیلات، تفاوت‌های رتبه‌ای نامیده می‌شوند. نابرابری‌ها، خود دو گونه‌اند؛ برخی نابرابری‌ها، طبیعی هستند، مانند نابرابری افراد در قد و ضریب هوشی، اما برخی نابرابری‌ها مانند نابرابری در تحصیلات، ثروت و قدرت سیاسی، اجتماعی‌اند؛ یعنی در جامعه ایجاد می‌شوند.**

برخی تفاوت‌ها، تفاوت‌های اسمی نامیده می‌شوند و نمی‌توان افراد را براساس این تفاوت‌ها، رتبه‌بندی کرد. مثلاً برخی افراد سفیدپوست و برخی رنگین پوست هستند. این دو گروه از نظر رنگ پوست متفاوت‌اند، اما هیچ‌کدام بر دیگری برتزی ندارد.

۲۲۵ **۲ برای مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی** قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی، پیمان‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد، اتحادیه عرب، سازمان کنفرانس اسلامی و ... بین دولت‌ها شکل گرفته است.

جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی نمی‌داند؛ از این‌رو با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن را به عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا، مطالعه می‌کند. در جهان متعدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند، به شدت رواج می‌یابند. رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند. این وضعیت، افراد خواهان تسلط بر این جهان را به تدریج، اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین، همه‌بعد وجود آنان را احاطه می‌کند و فرست رهایی از این قفس خودساخته را از آنان می‌گیرد. از این‌روند، به از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها یاد می‌شود.

۲۲۶ **۳ بحران زیست‌محیطی، ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت** فرار داشت، ولی به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر نیز سوابت کرد. طی قرن بیستم، نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد، بلکه در سال‌های پایانی آن، نگاه معنوی و دینی به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت. بعضی متفکران از این موج که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است، با عنوانی «افول سکولاریسم» و «پیاسکولاریسم» یاد کردند. جامعه‌شناسان قرن نوزدهم، روش تجربی خود را تنها راه درست برای شناخت جهان هستی می‌دانستند و معتقد بودند آگاهی‌ها و علوم جوامع دیگر غیرعلمی است. بدین ترتیب، غرب این مطلب را به نخبگان جوامع غیرغیری القا می‌کرد که پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌ها است. بحران معرفتی جدید هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و همچنین وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.

۲۲۷ **۴ اقناع روشی است که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود.**

تعامل عالمان شیعی با قاجار براساس «مقاومت منفی» بود. در مقاومت منفی، حاکمیت پادشاه، ظالمانه و غیرمشروع دانسته می‌شود و همکاری سیاسی با آن، جز در حد واجبات نظامیه انجام نمی‌شود.

وجود نظریات متفاوت، نشانه پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی و البته دشواری فهم آن‌هاست. برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی درباره چرای وقوع پدیده‌های اجتماعی، پیچیدگی و عمق این پدیده‌ها را نادیده می‌گیرند و از پدیده‌های اجتماعی و انسانی هویت‌زدایی می‌کنند.

جامعه‌شناسان برای شناختن نظم، از امور آشنا و مأнос «آشنایی‌زدایی» می‌کنند؛ یعنی از دید یک فرد غریب به موضوعات آشنا و روزمرة اطراف خود نگاه می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند.

۲۲۸ **۱ با اوج گیری جنبش عدالتخانه، منورالفکران غربزده به آن پیوستند و در جریان بستنشینی در سفارتخانه انگلستان، نام مشروطه را برای آن برگزیدند.**

فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقبیان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند. مدل رایج سیاست‌گذاری هویتی در دوره مدرن، «همانندسازی» بود. نسل‌کشی، جابه‌جاکی اجباری، کنترل جمیعت، جداسازی و فشارهای سخت اجتماعی از جمله روش‌های خشونت‌آمیز همانندسازی هستند.

کشورهای غربی در نخستین نظریه‌پردازی‌های خود، فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظام نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می‌کردند. نظریه «پایان تاریخ» فوکویاما همین معنا را القا می‌کرد. اما موققیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی‌اش، باطل بودن این نظریه را نشان داد. با قبول حضور فرهنگی و تمدنی جهان اسلام، نظریه جنگ تمدن‌ها (هانتینگتون) از سوی برخی نظریه‌پردازان غربی، مطرح شد این نظریه شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی تمدنی را می‌پذیرفت، ولی از یک سو دیگر تمدن‌ها را در عرض تمدن اسلامی قرار می‌داد و جایگاه مهم و منحصر به فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی را نادیده می‌گرفت و از سوی دیگر با طرح جنگ تمدن‌ها، رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی، توجیه می‌نمود و از این طریق، هراسی راکه پس از جنگ جهانی دوم، نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌کرد.

نظریه‌پردازان غربی پس از فروپاشی بلوک شرق، طرف دیگری را برای جنگ جست‌وجو می‌کنند و جنگ را از کشورهای غربی به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی منتقل کردند که در دوران استعمار، تحت سلطه جهان غرب قرار گرفته بودند. نظریه جنگ تمدن‌ها که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابل با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد.

۲۲۵ اگوست کنت، جامعه‌شناس فرانسوی، معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزوندند، ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید. به همین دلیل بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت بر می‌بندد. از دیدگاه او، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است.

فلسفه و منطق

۲۲۶ ۱ «خودکار» هم می‌تواند به معنای یک نوشت‌افزار باشد، هم به معنای اتوماتیک.

۲۲۷ لزوماً دلالت احساسات در یک تصمیم‌گیری باعث مغالطة توسل به احساسات نمی‌شود.

۲۲۸ ۴ این‌که ذهن همواره در معرض خطأ و لغزش قرار دارد، نیاز مبرم ما را به آموزش منطق افزایش می‌دهد.

۲۲۹ ۳ تعریف به مثال در گزینه (۳) مطرح شده است.

۲۴۰ مفاهیم عدالت، غیرت و حقیقت چون ذهنی هستند، نمی‌توان با مصاداق آن‌ها را تعریف کرد.

۲۴۱ ۲ این نوع استدلال چون نتیجه یقینی ندارد، نوعی استقرابه حساب می‌آید.

۲۴۲ ۴ در رابطه داخل تحت تضاد، از کذب یک قضیه جزئی به صدق قضیه جزئی دیگر دست می‌یابیم، اما از صدق یک قضیه جزئی نمی‌توان به صدق یا کذب قضیه جزئی دیگر دست یافت.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) از طریق رابطه عکس مستوی می‌توان به صدق عبارت مذکور رسید.

۳) از طریق رابطه تداخل می‌توان به صدق عبارت مذکور رسید.

۲۲۹ ۲ ویر، تفہم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست، بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌انگاشت.

همراهی همدلانه به معنای تأیید کنشگران نیست.

گروه‌های ناسیونالیستی، اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند.

مفاهیم شمال و جنوب عمده‌ای بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد، زیرا برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش اصلی بین بلوک شرق و غرب نیست، بلکه چالش اصلی بین کشورهای غنی و فقیر است.

۲۳۰ تصاویر صورت سؤال نشان‌دهنده معناداری کنش با توجه به ویژگی‌های آگاهانه بودن، ارادی بودن و هدفدار بودن آن هستند. هر کنش آثار و پیامدهایی دارد. برخی از آن‌ها به آگاهی و اراده انسان‌ها وابسته‌اند، ولی بعضی دیگر به اراده افراد انسانی بستگی ندارند.

۲۳۱ روش رویکرد تبیینی: حس و تجربه (نگاه از بیرون)

هدف رویکرد تبیینی: پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

روش رویکرد تفسیری: تفسیر (نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها)

جامعه‌شناسی انتقادی به توصیف و تبیین پدیده‌های اجتماعی بسته نمی‌کند، بلکه به داوری ارزشی پدیده‌های مورد مطالعه می‌پردازد و آن را با ملاک‌های ارزشی (خوب و بد) و هنجاری (باید و نباید) ارزیابی می‌کند.

۲۳۲ در دوره پسامدرن، هویت از منظر گروه‌های اجتماعی مختلف و توسط آن‌ها، تعریف می‌شود. امروزه، جهانی شدن و توسعه ارتباطات، از سوی زمینه شکل‌گیری جهانی بدون مز را فراهم کرده است که در آن، در هم آمیختن فرهنگ‌ها موجب می‌شود که فرهنگ‌ها دیگر کاملاً خالص و ثابت نباشند و هویت‌ها به شدت دستخوش تغییر شوند. از سوی دیگر، بسیاری از جوامع و گروه‌ها، به دفاع از خود برخاسته‌اند و با ساختن هویتی خاص برای خود یا بازگشت به هویت واقعی خویش، در برابر هویتی که فرآیند جهانی شدن به آن‌ها تحمیل می‌کند، مقاومت می‌کنند و خواهان رهایی از این هویت تحمیلی هستند.

۲۳۳ ۴ دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند.

روشنگری در معنای خاص، به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود و روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و ا Omanیسم همراه شده است. این روش در طول بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب، شکل‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک آن‌ها، کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

۲۳۴ ۳ وجه مشترک نظام سیاسی جمهوری و دموکراسی تعداد حاکمان بر مبنای اکثریت است.

برخی اندیشمندان اجتماعی و سیاسی، ملاک‌های دیگری بر ملاک‌های ارسطو افزوده‌اند و گونه‌شناسی دیگری از نظام‌های سیاسی ارائه کرده‌اند. برای مثال فارابی ملاک دین‌داری یا دنیامداری نظام سیاسی را نیز در نظر گرفت.

۳ ۲۵۲ اتهامات مطرح شده در دادگاه عليه سقراط این‌هاست: «خدایانی را که همه به آنها اعتقاد دارند، انکار می‌کند و از خدایی جدید سخن می‌گویدا با افکار خود جوانان را گمراه می‌سازد و آن‌ها را از دین و آیین پدرانشان برمی‌گرداند». گزینه^(۴) هم به عنوان افتراضی که از دیرباز به او نسبت داده شده و ملتوس هم آن را تکرار کرده، مطرح شده است.

۲ ۲۵۳ گزینه^(۲) درباره اتهام سقراط مبنی بر مخالفت با آیین پدران است و صحیح می‌باشد.

او با چهره‌ای آرام و گام‌هایی استوار به سوی جایگاه حرکت کرد و با لحنی مطمئن به اتهامات ملتوس پاسخ داد؛ پس گزینه^(۱) نادرست است. در «بیشتر بدانیم» هم درباره سخنانش با مردم درباره جنگ آمده است.

۲ ۲۵۴ امکان فقری یعنی موجود در عین این‌که وجود و عین موجودی است، حقیقتاً متعلق به غیر است و برای بقای بدن متعلق و باسته است.

۳ ۲۵۵ ممکنات به علت نیاز دارند چون ذاتاً در حالت استوای وجود و عدم هستند. الفاظ «حادثه»، «چیز» و «پدیده» به تمام وجودات حتی واجب‌الوجود بالذات اشاره دارد. در حالی‌که واجب بالذات وجودش ذاتی است و به علت نیاز ندارد، بلکه خود علت همه ممکنات است.

۴ ۲۵۶ دموکریتوس برخورد اتفاقی ذرات ریز سرگردان که نه تجزیه‌پذیرند و نه تقسیم‌پذیر را سبب پیدایش جهان می‌داند.

۴ ۲۵۷ در ایران باستان به نقل از سهپوری و دیگر فلاسفه، خداوند نور هستی و مجرد است و مبدأ هستی است که از پرتو نورش تمام پدیده‌ها ایجاد شدند، یعنی نورالانوار است و اولین صادرۀ خداوند یا اولین مخلوق و پرتو نورانی خداوند، بهمن است.

۱ ۲۵۸ اگر پذیریم که خدا نیز معلوم و نیازمند علت است، سلسله علل تا نهایت ادامه پیدا می‌کند و به علی ختم نمی‌شود که خود معلوم نباشد و این به معنای پذیرفتن تسلسل علل نامتناهی است.

۴ ۲۵۹ این تعریف جامع‌ترین تعریف درباره عقل است که تمام حوزه‌های عقلی و استدلالی را شامل می‌شود مانند استدلال‌های تجربی، ریاضی، فقهی و فلسفی وغیره که به طور کلی یعنی حوزه عقل نظری و عقل عملی که همه را دربر دارند.

۲ ۲۶۰ کم‌تر شخصیتی در تاریخ اسلام با عقل به ستیزه برخاسته است.

روان‌شناسی

۳ ۲۶۱ ندانستن تعداد صندلی‌های کلاس درس ← عدم رمزگردانی ← رمزگردانی، مرحله اول حافظه است.

خطا در هنگام یادآوری واگان مربا و چرخ ← مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی ← بازیابی مرحله سوم حافظه است.
گفتن عبارت در نوک زبان من است ← پدیده نوک زبانی ← مشکل در بازیابی که مرحله سوم حافظه است، می‌باشد.

۳ ۲۴۳ همان‌طور که مشاهده می‌کنید در قیاس به کار رفته، هر دو مقدمه مساوی است و این در حالی است که شرط اول معتبر بودن قیاس، عدم مساوی بودن هر دو مقدمه و یا به عبارت دیگر «حداقل یکی از مقدمات موجبه باشد» است.

۱ ۲۴۴ اگر جسمی آسمانی ستاره باشد، نورانی است.
ماه نورانی است.
پس؛ ماه ستاره است.

هر چند این استدلال، استدلال درستی نیست، اما روش رسیدن به نتیجه در آن وضع تالی است.

۲ ۲۴۵ در این گزینه، علامت هر دو مقدمه مثبت است و تمام شرایط انتاج را نیز دارد.

۳ ۲۴۶ بررسی گزینه‌ها:
۱ و در واقع یکی هستند و درباره برخی انسان‌هاست که بدون آموختن فلسفه به فهم فلسفی می‌پردازن.
۳ فرق فلیسوف با دیگران است.
۴ نتیجه گزینه^(۱) و ^(۲) است و خاص فلسفه‌آموخته‌ها نیست.

۳ ۲۴۷ طبق نظریه هرالکلیتس، آتش نماد تغییر است و تغییر و حرکت نیز همان «شدن» است؛ پس می‌توان نتیجه گرفت که آتش در معنای شدن است.

۴ ۲۴۸ او در این تمثیل می‌خواهد نشان دهد که چگونه فلسفه، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.

۲ ۲۴۹ ارسطو، شاگرد افلاطون، درباره معیار فعل اخلاقی نظری نزدیک به استاد خود دارد [و کاملاً پیرو او نیست]؛ او معتقد است که اگر عقل بر قوای دیگر حاکم شود، انسان به اعتدال در میان قوا می‌رسد و همین اعتدال، عامل سعادت و نیکبختی انسان است. به اعتقاد ارسطو شهوت و غضب همواره در معرض افراط و تفریط هستند، اما عقل می‌تواند مانع این افراط و تفریط شود؛ البته شرط لازم برای چنین امری این است که خود عقل رشد کرده و به درجات مناسبی از معرفت دست یابد تا خودش دچار افراط و تفریط نشود [این نیز ممکن است]. بنابراین از نظر ارسطو، اگر قوای وجودی در خط اعتدال باشد، انسان به سعادت می‌رسد. ارسطو نیز معتقد است عقل هر انسانی این اعتدال را درک می‌کند و آن را به عنوان امری درست می‌پذیرد [نیازی به توضیح ندارد].

۳ ۲۵۰ جریزه در حکمت به معنای خروج قوه عقل از اعتدال و رفتنه به سوی افراط است.

۲ ۲۵۱ دکارت و بیکن هر دو پیشگامان فلسفه جدید اروپا هستند. بیکن تا مرتبه دیوان عالی انگلستان در مناصب قضایی پیش رفت. کانت به بررسی فهم و ادراک بشر می‌پردازد و توانایی عقل آدمی در رسیدن به معرفت را ارزیابی می‌کند. به نظر بیکن فیلسوفان گذشته با دنباله‌روی از ارسطو، بیشتر بر استدلال عقلی تکیه کرده بودند و در نتیجه علوم تجربی در خرافات و تعصبات‌های بی‌جا محصور شده و پیشرفت نکرده بود.

۲۷۰ مرور کارآمد و کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن برای کنترل اثر گذشت زمان به کار می‌رود. یادگیری عمیق و یادگیری با استراحت مربوط به کنترل اثر تداخل هستند.

۲۷۱ طبق اصل استمرار ← ماگرایش داریم اشکال را به صورت متصل و پیوسته ببینیم، نه منقطع و غیرپیوسته. طبق اصل تقارب ← ما تمايل داریم اشیای ناقص را به صورت کامل ببینیم.

اگر تصویر به ما ارائه شود، ما فقط خطوط بریده بریده را احساس می‌کنیم، در حالی‌که در ادراک آن را مثلث می‌بینیم.

۲۷۲ عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها، باعث استفاده از راه حل‌های غیرمنطقی می‌شود.

۲۷۳ گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) اشاره به تعارض اجتناب - اجتناب دارند، زیرا افراد باید بین دو امر نامطلوب یکی را برگزینند، اما گزینه (۱) اشاره به تعارض گرایش - اجتناب دارد، زیرا فرد باید بین شغل مورد علاقه خود و امکان خطر آن شغل یکی را انتخاب کند.

۲۷۴ همه‌پرسی ← مصاحبه ساختاریافته یا نظامدار شاید بیش از هر روشی، افراد جامعه با استفاده از آزمون‌های روان‌شناسی مواجه شده باشند.

۲۷۵ اخذ اطلاعات عمیق ← مصاحبة بدون ساختار یا بدون نظام منبع انگیزه درونی در خود تکلیف است و این‌که سارا ساعتها بدون خستگی به مطالعه کتاب مورد علاقه خود می‌پردازد، نشان‌دهنده مطابقت این کار با نیازهای فطری اوست و نشان‌دهنده انگیزه درونی است - انگیزه، موتور حرکتی انسان است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) علی به دلیل انگیزه بیرونی و پاداش خارجی یعنی پارک رفتن به وسیله والدین، اتفاق خود را تمیز می‌کند، نه لذت خود تکلیف - صحیح

(۲) علی به دلیل انگیزه بیرونی و پاداش خارجی یعنی پارک رفتن به وسیله والدین، اتفاق خود را تمیز می‌کند، نه لذت خود تکلیف - فردی که براساس اراده خود، خواسته جمعی را به خواسته فردی ترجیح دهد، نشان‌دهنده نگرش است، نه انگیزه.

(۳) صحیح - فردی که براساس اراده خود خواسته جمعی را به خواسته فردی ترجیح دهد، نشان‌دهنده نگرش است، نه انگیزه.

۲۷۶ ترک خانه ← ترک موقعیت ← کوتاه‌مدت

نفس عمیق ← کوتاه‌مدت

خواندن حدیث (خواندن یک بیت یا جمله) ← کوتاه‌مدت

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کوتاه‌مدت - بلندمدت (ورژش، تفریح و سرگرمی) - کوتاه‌مدت

(۲) بلندمدت - بلندمدت (حمایت اجتماعی) - کوتاه‌مدت

(۴) بلندمدت - بلندمدت - بلندمدت

۲۷۷ روش کسب شاخت عرف‌شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک و روش‌های شهودی است که شخصی و غیرقابل تعمیم است.

۲۶۲ شکل خطوط موازی، مربوط به خطای پونزو است - وجود خطاهای ادراکی نشانگر این است که آن‌چه را حس می‌کنیم، الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراکش می‌کنیم. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) انتخاب دریافت‌های حسی، نشان‌دهنده توجه است، نه ادراک - گاهی چیزهایی را ادراک می‌کنیم که هیچ موقع احساس نکردیم، (این عبارت صحیح است، فقط جایه‌جا شده است).

(۲) توههم، یعنی ادراک پدیده‌های بدون احساس - صحیح (۴) صحیح - صحیح

۲۶۳ ناتوانی در تصمیم‌گیری ← رشد شناختی رویش موى صورت در پسران و مردانه یا زنانه شدن صدا نشان‌دهنده ویژگی‌های ثانویه بلوغ هستند که به رشد جسمانی مربوط است. اصرار بر خواسته ← رشد هیجانی

تمایز فرد از نظر انتخاب شغل با دیگران مربوط به جنبه اجتماعی هویت است و خود هویت، مربوط به تغییرات در رشد اجتماعی است.

۲۶۴ دشواری تکلیف ← غیرقابل کنترل، پایدار و بیرونی برنامه‌ریزی ← قابل کنترل، ناپایدار و درونی

۲۶۵ فریاد زدن و فرار کردن ← عالم رفتاری تشویش، دلشوره، نگرانی، ترس و عصبانیت ← عالم هیجانی از دست دادن تمرکز و فراموشی (اختلال در حافظه) ← عالم شناختی

۲۶۶ شناخت پایه عبارت است از: «توجه، ادراک و حافظه»

۲۶۷ مرحله سوم بارش مغزی ← ارائه معیارهایی برای داوری درباره راه حل‌ها ← فاطمه نماینده (داور) می‌شود و می‌گوید فقط هدایای مرتبط با امور آموزشی مورد قبول است (پس معیاری برای داوری ارائه داده است). مرحله اول بارش مغزی ← تعریف مسئله ← نوشتن روی تخته که چه هدیه‌ای بخریم، در واقع تعریف مسئله است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مرحله اول - مرحله سوم

(۲) مرحله دوم - مرحله چهارم

(۴) مرحله چهارم - مرحله دوم

۲۶۸ اصطلاح «فار از ضرر» نشان‌دهنده این موضوع است که افراد به از دست دادن، بیشتر از به دست آوردن حساس هستند، به همین دلیل بیشتر مردم تمایلی به پذیرفتن شرط ۵۰-۵۰ ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تقسیم تصمیم‌گیری به مهم و معمولی، براساس اهمیت تصمیم است.

(۲) فقط این راه مرا به هدف می‌رساند، بیانگر حل مسئله است.

(۳) انتخاب بهترین کتاب سال، تصمیمی گروهی است.

۲۶۹ در هفت سال سوم، باید با کودک به منزله وزیر و مشاور رفتار کرد و او را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد، بنابراین احسان در هفت سال سوم قرار دارد که ویژگی این دوره وزیر و مشاور است و حدود سنی ۱۴ تا ۲۱ سال را دربر می‌گیرد که حدوداً با دوره نوجوانی مطابقت دارد.

در هفت سال اول، کودک باید آزاد باشد تا بازی کند. ویژگی این دوره، آقا و سرور است و طفولیت و کودکی اول را دربر می‌گیرد.

۳ ۲۷۸ پردازش ادراکی، یعنی عمل کردن براساس ویژگی‌های حسی و فیزیکی، مانند مفید دانستن یک کالا بر مبنای رنگ و اندازه (ویژگی‌های حسی و فیزیکی) ... این پردازش در کودکان وجود دارد. پردازش غالباً نوجوانان، مفهومی است.

۲ ۲۷۹ حافظه بلندمدت ← نوع رمزگردانی آن عمدتاً معنایی است.
پاسخ به سؤال روش علمی را تعریف کنید ← مربوط به حافظه معنایی و ذخیره داشت عمومی است.
شكل‌گیری حافظه کاری علاوه بر اثربداری از زمان، تابع میزان استفاده ما هم هست.

۳ ۲۸۰ در این حالت، علامت غایب ردیابی شده است که هشدار کاذب نام دارد؛ یعنی فرد تصویر مورد نظر را ندیده است، اما به اشتباه آن را گزارش می‌کند.